

Llobregós informatiu

NÚM 21 - DESEMBRE 2006 - GENIER 2007

Núm 21 - desembre 2006, gener 2007
Revista bimestral d'informació i opinió

EDITA:
Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ
Tel. 649 352 877

Subscripcions i publicitat:
Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:
Antònia Balagué, Albert Brau, Ramon Fitó, Maria
Garganté, Fermí Manteca, Ferran Miquel, Maria
Morros, Imma Raluy, Daniel Vidal
Coordina: Xavier Sunyer

COL-LABORADORS HABITUALS
Roger Besora, Noemí Mases, Montse Miquel,
Marta Miramunt, Xavi Moreno, Montse Oliva,
Sílvia Porta, Ramon Santesmasses, Montse
Torné, Montse Vives

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO
M. Rosa Argerich, Jordi Bibià, M. Rosa Cardona,
Maribel i Rosa Gené, Miguel Martínez, Mercè Valls,
Modest Vila, Josep A. Vilalta

Fotografia: Xavier Sunyer
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 12,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 2,30 Euros
Dipòsit legal: L -798-2003
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>
correu-e: info@llobregos.info

(≡) **ACPC** Membre de l'Associació
Associació Catalana de la Premsa
de la Premsa Comarcal

és una publicació bimestral. Hi pot
participar i/o col·laborar tothom que
ho desitgi. El Consell de Redacció no subscriu
necessàriament les opinions expressades pels autors
dels articles, que en són els responsables. La
Redacció manifesta que no està obligada a acceptar
totes i cadascuna de les col·laboracions rebudes.

**Portada: una nova activitat esportiva ha
obert les seves portes al Llobregós: el golf
pitch & putt de Massoteres.**

Contingut

12

Nou catàleg de masies del
municipi de Torà

21

Pedagogia:
Reis amb coneixement

23

Massoteres: nou camp de golf
pitch&putt al Llobregós

28

El romànic més original al
Llobregós: Cellers i Talteüll

51

Crema de ceps: la cuina de
Teresa Maria Rosich, de cal Santo

52

Futbol a Sanaüja: trajectòria d'un
equip amb història

3	Editorial
5	Noticiari
12	... de la Vall
20	La salut
21	Pedagogia
23	Golf a Massoteres
28	Patrimoni a la Vall
30	Natura a la Vall
32	Caminades de tardor
34	Heràldica
35	Foto record
36	Prades: fa 70 anys
38	El ventilador
41	Agenda
42	Opinions
46	El temps
47	Passatemps
49	No em feu cas
50	Des del balcó
51	La nostra cuina
52	Esports

... i a més, suplement de regal:
el *Còmic de la Premsa Comarcal*

Editorial

Malgrat el caire local i comarcal de la nostra revista, no podem ni hem de romandre tancats a tot allò que ultrapassa les nostres "fronteres", sobretot si ens afecta tant per al present com per al futur de tots nosaltres i dels nostres fills. Ara i aquí, en plena tardor del 2006, el fet cabdal a casa nostra han estat les eleccions autonòmiques al Parlament de Catalunya.

No tenim la pretensió de valorar aquí els resultats electorals ni les negociacions ulteriors. D'altres mitjans de difusió ja ens han saturat prou de notícies i comentaris i el Ventilador també ens en parla.

Però amb les xifres electorals a la mà sí que podem treure una conclusió ferma i determinant: el desprestigi de tota la classe política imperant s'ha palesat per obra i gràcia d'un percentatge abstencional d'un 43%. A aquesta abstenció contundent s'han de sumar els gairebé 60.000 vots en blanc. I que aquesta vegada han anat a votar 300.000 persones menys que les darreres autonòmiques de l'any 2003.

En conseqüència, la lliçó magistral d'aquests comicis ha estat el vot de càstig que la ciutadania ha donat a tota una classe política que, pel que es veu, no està a l'alçada. Mentre els gestors de la cosa pública sembla que només estan pendents d'assegurar-se el càrrec, la popularitat... i la nòmina vitalícia, en lloc de treballar realment pel benestar de tots plegats, res té d'estrany que a l'hora de la veritat el personal s'hi tombi d'esquena. Algun dia aprendran la lliçó?

www.llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

COOPERATIVA
D'ARTESA

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

LA CASA DEL
PA I LA COCA

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

castellfollit de riubregós
(barcelona)

Enriqueta
perruqueria unisex
perfumeria
C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

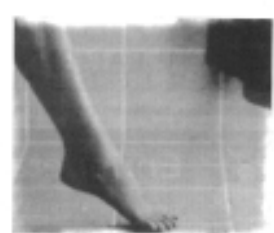

FLECA
PASTISSERIA
PERETÓ
Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA
Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

Restaurant - Bar
Cal Bosch
Tel. 973 47 32 12 - 25287 Ardèvol de Pinós (Solsonès)
Els dilluns tanquem, excepte els festius

JOSEP ALARCON BERNAL
FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

EL CONFORT
La calefacció de terra amb aigua, irradija el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la calefacció ideal, permetent un màxim confort i benestar.
C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana
tel. 973473405

Visita cultural del Centre Excursionista del Penedès al Llobregós

El passat dia 1 d'octubre el Centre Excursionista de Vilafranca el Penedès va efectuar una visita cultural pels termes de Torà i Pinós. L'objectiu era, sortint de Torà, arribar a peu al vèrtex geodèsic de primer ordre de Pinós (931 m).

Durant la caminada, d'una vintena de quilòmetres, van visitar el casc antic de Torà, Sant Miquel de Fontanet, Sant Pere de Figuerola, Santa Maria de Claret, l'oratori de la Petxa, la torre de guaita d'Ardèvol i finalment el santuari i la rosa dels vents de Pinós.

Una cinquantena de membres d'aquesta entitat excursionista van prendre part en aquesta caminada, el recorregut de la qual va ser organitzat i guiat per membres de l'APACT. *Xavier Sunyer*

Es reprenen les obres per portar l'ADSL

Durant el passat mes d'octubre la companyia Telefónica va reprendre les obres per portar les noves línies a través de cables de fibra òptica des de la central de Sant Ramon fins a Torà, passant per Ivorra, un cop superats els entrebancs que s'hi havien presentat.

Després de quasi dos anys, el tram de línia d'un quilòmetre que quedava per estendre, l'han soterrat seguint el curs de la carretera que uneix Sant Ramon i Torà, a l'altura de cal Tarruella. D'aquesta manera, el servei de telefonia, inclòs l'ADSL per a transmissió de dades a través d'Internet, aviat entrarà en funcionament.

Segons els tècnics que realitzen les obres, abans de final d'any els municipis d'Ivorra i de Torà ja podran gaudir d'aquest servei que suposarà un pas endavant en les comunicacions pròpies ja del segle XXI. *Fermí Manteca*

CIU repeteix resultats al Llobregós

Convergència i Unió ha guanyat les eleccions al Parlament de Catalunya en el Llobregós amb un 55,78% dels vots, observant-se un lleuger retrocés respecte als resultats de fa tres anys quan va obtenir un 57,7% dels vots.

La victòria convergent a la Vall ha estat contundent, com també ho ha estat el perceptiu retrocés d'Esquerra Republicana de Catalunya que, amb un 18,52% de vots en el conjunt de la Vall, ha perdut gairebé cinc punts percentuals respecte al 2003. Mentre que PSC (9,43%), Partit Popular (6,33%) i Iniciativa (3,81%) repeteixen resultats.

Pel que fa a la participació, ha assolit un 72,77% del cens. Tot i ser molt més elevada que la mitjana a Catalunya ha batut un rècord a la baixa: 9 punts menys que l'any 2003. *Redacció*

FERMÍ MANTECA

El museu del pa de Torà, a Europa

La prestigiosa fundació Balkankult, (<http://www.balkankult.org/bk>) amb seu a Belgrad (Sèrvia i Montenegro), ha inclòs el museu del pa de Torà en

la primera edició de l'"Atlas of bread Museums in Europe".

Es tracta d'una publicació editada en anglès, francès i alemany, de 114 pàgines en color, que recull dades, informació històrica i fotografies dels museus del pa europeus més representatius.

El llibre només recull dos museus a l'estat espanyol, el de Tona i el de Torà, fent una menció especial a aquest darrer dedicant-li dues pàgines amb nombroses fotografies i comentaris.

La inclusió del museu del pa de Torà en aquesta publicació ha estat possible gràcies a la divulgació que n'ha fet l'APACT, entitat que el gestiona i en fa el manteniment juntament amb la col·laboració desinteressada del forn Miramunt de Torà. *Xavier Sunyer*

Associació de dones a Torà

Ha estat constituïda a Torà l'Associació de Dones Toraneses, que ja té aprovats els estatuts i registrats en el Registre d'Associacions del departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Igualment ha estat reconeguda per Hisenda com a entitat oficial.

Un total de 9 dones de Torà es van constituir com a Junta Constitucional per tal d'elaborar els Estatuts i presentar l'Acta Fundacional per tal d'iniciar els passos per a la creació d'aquesta associació de dones.

Segons els Estatuts, la finalitat és canalitzar les seves inquietuds i realitzar totes les activitats culturals i socials, com ara curssets, reunions, tallers, sortides i, en definitiva, tot allò que pugui representar un bé per a les dones de la població.

Per al dia 15 de desembre tenen previst convocar una reunió de totes les dones interessades per a celebrar la primera Assemblea General. El domicili social està establert al carrer Sant Gil, núm 1.

Les membres de la Junta Constitucional han manifestat el seu desig que moltes dones de Torà s'inscriguin a l'associació. De fet en les pàgines d'opinió del núm. 17 de LLOBREGÓS INFORMATIU ja es manifestava aquest desig de constituir una associació com aquesta.

L'entitat estarà oberta també a admetre homes com a socis, sempre que assumeixin els seus criteris i les finalitats. *Redacció*

Celebren el quarantè aniversari

El dia 16 de setembre un grup de 22 persones es reunien per tal de celebrar els seus primers 40 anys. En efecte, tots els empadronats a Torà i amics de les rodalies que van néixer l'any 1966 es van aplegar en una jornada festiva.

Van trobar-se a Sant Serni per sopar i recordar la seva infantesa, els anys conviscuts i les vivències que van marcar la seva joventut. També van compartir llurs trajectòries i el camí recorregut per cadascú.

Posteriorment es van desplaçar a la Toranesa on van passar la vetllada escoltant la música dels anys 70 i 80 i acabar la festa d'aniversari. Tots van manifestar la seva satisfacció ja que van tenir ocasió de xerrar entre ells i confraternitzar tot estrenyint els llaços de l'amistat. *Redacció*

RAMON BOVET

Pinós rebutja el parc eòlic

La consulta popular convocada per l'Ajuntament de Pinós entre els seus veïns ha rebutjat de forma aclaparadora el parc eòlic projectat al municipi per l'empresa Endesa Cogeneración. En total, 120 vots en contra davant dels 30 a favor, 8 en blanc i un nul.

El parc eòlic de Pinós projectava a l'altiplà de la serra de Pinós la construcció de 42 aerogeneradors. Es tracta de torres tubulars d'acer de 65 metres d'alçada, amb pales d'un diàmetre de 58 metres.

La consulta ha posat de manifest que aquest tipus d'instal·lacions només gaudeixen del suport i l'aprovació del propietaris dels terrenys afectats, als quals se'ls promet el pagament anual d'un generós arrendament pel fet d'acollir una d'aquestes torres en terrenys de la seva propietat. *Redacció*

Web del cas Torà

L'anomenat «Cas Torà» té un lloc a Internet, ja que el grup que dona suport al jove detingut fa més de tres anys ha elaborat una pàgina web per tal d'informar de les novetats que es van produint, tant a l'Audiència Nacional com en la querella per tortures que es tramita a Lleida.

Aquesta web (www.justiciatora.net), a més d'explicar els fets ocorreguts l'abril de 2003, informa dels actes de suport que s'han fet o que es projecten i les campanyes en marxa, com la que recentment han portat a terme amb motiu de les eleccions al Parlament, en què demanaven el vot nul. *Redacció*

Ivorra: s'ensorra una casa amb història

Part de la teulada i del sostre de la casa anomenada ca l'Isidre d'Ivorra (abans cal Camats) es va ensorrar sobre el carrer a principis del mes de novembre. Aquesta casa, situada al carrer Major, està en estat ruïnós des de fa temps, ja que el propietari no hi ha efectuat cap mena d'obres de

manteniment des que la va adquirir ja fa molts anys. L'incident no va provocar cap dany personal als veïns que sovint transiten per la zona.

Malgrat que l'Ajuntament ha avisat el propietari en diverses ocasions, aquest no ha respost mai a cap requeriment del consistori. Ara, l'Ajuntament iniciarà l'expedient de declaració de ruïna per tal d'instar a la seva reparació o enderrocament. En cas contrari l'Ajuntament podrà expropiar l'immoble i procedir a les obres que calguin.

Ca l'Isidre és un edifici del segle XVI. Va ser propietat de Francesc de Salavert que la va vendre a Francesc de Camats, i aquest a Bernat Tristany l'any 1687 pel preu de 335 lliures. Posteriorment, a finals del segle XVIII, el carlà Miquel de Tristany, baró de Perpinyà, va cedir el primer pis al beneficiat de Sant Antoni Abat, Benet Llaunet, per tal de convertir-la en la primera escola coneguda del poble, on s'ensenyava a llegir, escriure i les quatre regles d'aritmètica, doctrina i gramàtica al habitants d'Ivorra. *Fermí Manteca*

Troballa a l'església parroquial de Torà

Les obres de restauració que s'estan efectuant a l'església parroquial de Sant Gil de Torà han posat al descobert el sostre de l'antiga capella dels Cardona.

Es tracta d'un espai amb una vistosa volta de creueria gòtica que té esculpit un escut d'armes, amb un card de tres espigues, símbol dels Cardona; un toro rampant, simbolitzant Torà, envoltat d'una bordura escacada, símbol d'Urgell, i un marrà acollat amb una esquella. Tota la volta està pintada amb motius florals. Aquesta capella podria tenir una datació aproximada entre finals del segle XIV i mitjans del XV.

L'església de Sant Gil està documentada l'any 1069. L'actual temple és un edifici d'estructura gòtica tardana (segle XVI) modificat posteriorment per reformes del segle XVII.

La recuperació de la capella dels Cardona i la restauració de les valuoses pintures permetrien mantenir viu el testimoni de l'edifici medieval més antic. *Xavier Sunyer*

Sanaüja celebra la Festa de la Gent Gran

El 24 de setembre es va celebrar a Sanaüja la 7a festa de la Gent Gran. Els actes van iniciar-se amb la missa solemne a l'església parroquial, acompanyada per la música del Duet Mediterrània i pel cor parroquial. El dinar de germanor al casal de gent gran va precedir l'entrega de les plaques als homenatjats, que aquest any eren el matrimoni format per Agustí Baró Vilella i Margarida Vilella Grau, com a parella sanaüjenca amb més anys de casats, i Agustí Cinca Huguet -expresident de l'associació de Gent Gran-, Manuel Rius Mas -exalcalde de Sanaüja-, Maria Mosella Torra i Maria Puvia Tugues.

L'entrega de les plaques va anar a càrrec de l'alcalde, M. Rosa Castellà; la delegada del departament de Benestar i Família de la Generalitat, Elena Cervera, i la presidenta de l'Associació de Gent Gran Verge del Pla, Miracle Rius. L'acte es va cloure amb un concert a càrrec del mateix duet Mediterrània, seguit de ball obert a tothom al casal social. *M. Rosa Argerich*

Presentació de llibres a Torà

L'escriptor i periodista Víctor Alexandre va presentar el dissabte 21 d'octubre, a la Biblioteca municipal de Torà, els seus darrers dos llibres "*La paraula contra el mur*" i "*TV3 a traïció*", en un acte

organitzat per la CUP amb motiu del Correllengua.

"*La paraula contra el mur*", que ha rebut el Premi d'assaig Ferrer i Gironès 2006, recull un intercanvi d'opinions real, via correu electrònic, entre un català (el mateix autor) i un espanyol (un amic seu) sobre les identitats nacionals catalana i espanyola.

"*TV3 a traïció*" denuncia la progressiva espanyolització que, a parer de l'autor, està patint TV3 els darrers anys, tant a nivell lingüístic com, sobretot, a nivell de continguts i referents. Alexandre creu que "*TV3 té una visió hispanocèntrica de la realitat i l'està imposant, en un progressiu rentat de cervell, als seus televidents*". *Josep A. Vilalta*

El Correllengua 2006 passa per Massoteres

El diumenge 8 d'octubre al poble de Massoteres es van dur a terme diversos actes, organitzats per l'Associació de Gent Gran Camp-real i el Club de Futbol Sala, en motiu del Correllengua 2006.

Al matí, la tirada popular de bitlles catalanes va reunir 30 participants entre infants i adults.

A la tarda, Antònia Balaguer, de Torà, va explicar contes infantils, i posteriorment els Grallers i els Gegants Bojos de Sanaüja van fer una cercavila pels carrers del poble.

Al finalitzar, el Dani, de 13 anys, va llegir el Manifest infantil i es va repartir coca i xocolata desfeta per a tothom.

La lectura del Manifest del Correllengua 2006 va anar a càrrec d'Alba Batlle i després, al local social, va tenir lloc una lectura de poemes per homenatjar l'escriptor i músic mallorquí Guillem d'Efak. Es va recitar poesia de diversos autors catalans amb l'acompanyament musical a la guitarra de Maria Ribera. A l'acte hi van participar Antònia Balaguer, de Torà, Cesc Rosell, de Guissona, i els veïns de Massoteres: Antònio Gràcia, Judit Ibós, Dolors Martí, Mercè Sellés, Daniel Vidal i Gemma Villorbina.

El Correllengua és una proposta popular per a la defensa i la promoció de la llengua catalana en tots els àmbits. L'impulsen la Coordinadora

DANI VIDAL

d'Associacions per la Llengua i Acció Cultural del País Valencià, i a cada població l'organitzen entitats locals provinents de diversos àmbits.

Les activitats van començar al setembre a Andorra i van finalitzar al novembre a Perpinyà (Rosselló), durant aquests mesos s'han organitzat més de sis-cents actes en pobles, viles i ciutats dels Països Catalans, amb el lema "Una llengua viva, un poble en marxa". *Dani Vidal*

Sorpresa blanc-i-blava a Sanaüja

El passat 16 de setembre els *pericos* de Sanaüja vàrem tenir una agradable sorpresa. Al poble era dia de festa, se celebrava un enllaç matrimonial i entre els convidats vam reconèixer un dels personatges més il·lustres de la història del nostre Espanyol: es tractava d'en Daniel Solsona, "el Noi de Cornellà", jugador del R.C.D. Espanyol entre els anys 1970 i 1978, així com del València entre 1978 i 1983 i internacional amb la selecció espanyola. Actualment s'encarrega, amb Fernando Molinos i Rafael Marañón, de l'equip de veterans del R.C.D. Espanyol.

Molts dels *pericos* sanaüjencs vàrem poder conversar una bona estona amb en Daniel, compartint inquietuds i sensacions sobre l'inici de la temporada, sobre el present i el futur del nostre estimat equip. *Modest Vila*

Ivorra: edició d'un calendari

L'ajuntament d'Ivorra ha editat un calendari de paret de 2007 per tal d'obsequiar tots els veïns i els naturals d'Ivorra que viuen fora de la població.

La publicació està il·lustrada amb 12 fotografies del poble i mostra el santoral, les llunes, les festes locals i els telèfons d'interès, així com una explicació del municipi d'Ivorra i dels llocs més emblemàtics d'aquest municipi del Llobregós. La iniciativa ha estat ben rebuda per part dels habitants que han facilitat les adreces dels seus familiars foranis per tal que també puguin rebre aquest record d'Ivorra. *Fermi Manteca*

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS
Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/ Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) - Tel/Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

GROUP
FURAS

Furas, S.A. Cables & Cordsets

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Colomanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

Jornades Europees del Patrimoni al Llobregós

El passat 1 d'octubre diverses poblacions del Llobregós es van adherir a les Jornades Europees del Patrimoni.

Castellfolit de Riubregós va participar un any més en aquestes jornades de portes obertes per a promocionar el patrimoni arquitectònic i històric. Els visitants, que van venir de diferents indrets de Catalunya (Barcelona, Igualada, Manresa, etc.), van poder gaudir de les explicacions sobre la història i l'arquitectura de l'església romànica del Priorat de Santa Maria que va oferir la col·laboradora i amant de la història de Castellfolit, Maria Morros i Parcerissas.

Per la seva banda Calonge de Segarra també va celebrar aquestes jornades oferint als visitants el patrimoni de Sant Pere de l'Arç i un concert del *Trio Staccato*, d'Igualada. *M. Rosa Cardona*

L'Associació de Gent Gran Camp-real estrena pàgina web

Aquesta entitat del municipi de Massoteres disposa des del mes d'octubre d'un lloc web propi, www.aggcampreal.org, on informa de les activitats que organitza l'associació. A més, aporta dades sobre el municipi, els actes culturals i esportius i un recull d'imatges de les esglésies de Camp-real, Massoteres, Palouet i Talteüll.

Durant els mesos d'octubre i novembre, l'associació ha participat en activitats com el Correllengua o la castanyada. També ha organitzat, juntament amb l'Oficina de Consum del Consell Comarcal de la Segarra, dues xerrades al local social de Massoteres: una sobre seguretat a la llar i una altra entorn de les pensions. Mentre que per al desembre ha previst diversos actes per col·laborar amb la Marató de TV3. *Dani Vidal*

Un llibre donarà a conèixer el patrimoni natural de la Segarra

El cap de setmana del 17 i 18 de novembre van tenir lloc les presentacions a diferents poblacions de la comarca (Sant Guim, Guissona, Sanaüja i Torà) de la campanya de promoció de la Història Natural de la Segarra.

A través d'un vídeo, els autors van fer un tast del que serà la publicació que sortirà a la venda pels volts de Nadal.

La Història Natural de la Segarra és una obra pionera pel que fa al coneixement del medi natural de la comarca i donarà a conèixer tota la informació que a hores d'ara hom té de l'estudi del medi natural.

La publicació comptarà amb estudis sobre el paisatge, la

fesomia física, la geologia, el clima, els sòls, la hidrologia, la vegetació, la fauna, el medi socioeconòmic, els sectors productius, infraestructures i serveis, i eines de gestió dels recursos i usos del territori.

El llibre va destinat a tot aquell interessat en el medi natural, tant a científics (el llibre té tot el rigor científic necessari) com a aquells que no ho són, ja que està escrit amb un llenguatge assequible per a tot tipus de lector.

Es pot fer la reserva amb un 25% de descompte sobre el preu de venda al públic al Centre Municipal de Cultura de Cervera (cmc@cerverapaeria.com). *Redacció*

EL CATÀLEG DE MASIES DEL MUNICIPI DE TORÀ

El catàleg de masies és una relació de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable del municipi de Torà susceptibles de recuperar o de preservar. Cada masia té una fitxa individual on es descriu les seves característiques, l'estat de conservació, època d'origen, situació, imatges i sobretot les raons arquitectòniques, històriques, mediambientals, paisatgístiques o socials que justifiquen la recuperació o preservació de la masia, mitjançant la seva reconstrucció o la rehabilitació.

Aquest catàleg és una de les peces que conformen l'anomenat Pla Especial Urbanístic del municipi de Torà, juntament amb el plànol de situació de les masies i la normativa urbanística (normes que regiran la reconstrucció i rehabilitació, llicència d'obres, procediment a seguir, quines obres es poden realitzar, volumetria, materials... de manera que qualsevol

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

actuació o intervenció sobre el territori, de caràcter provisional o definitiu, haurà d'ajustar-se a aquesta normativa).

En definitiva, l'objectiu essencial del catàleg és la intervenció en les edificacions del Catàleg per a permetre la seva utilització i gaudi, a la vegada que s'evita la degradació o abandó del patrimoni arquitectònic rural.

Actualment el Pla especial i també el catàleg de masies es troba a exposició pública, per tal que totes les persones interessades puguin examinar l'expedient i, si s'escau, formular les al·legacions i observacions que considerin oportunes.

Des de l'Ajuntament volem conscienciar que aquest Pla especial té molta rellevància i molta incidència en el món rural, i creiem que és important que tot veí afectat consulti la seva fitxa.

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Pintors

Vila

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORA - Tel. 973-473.155

GESTORIA

LABORAL - FISCAL

ASSEGURANCES

COMPTABILITATS

LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 889 82 40

08280 CALAF

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43

TORÀ (Lleida)

Perruqueria
Ma. Elena

Perruqueria Home - Dona

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91

TORÀ

CONSTRUCCIONS
DATFORCAM 3000 S.L.

C/ Sant Jaume, nº 3, 4art
25750 - TORÀ

Tel. 973 473 544
Mòbil 658773298

QUEVIURE &
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA
C/ VALL, 4
TEL. 973 473 006
TORÀ (LLEIDA)

assessoria

COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teleline.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

MÚSICA CLÀSSICA AL SANT DUBTE D'IVORRA

Organitzat per l'àrea de Turisme i Cultura del Consell Comarcal de la Segarra i pel Conservatori de Música de Cervera, hi va tenir lloc un concert de música clàssica el passat dia 22 d'octubre.

Els alumnes de Grau Mitjà del Conservatori van oferir peces de Bach, Schumann, Susuki, Churchil, Haëndel i altres amb els seus instruments de corda o vent, per tal d'acostar la música al patrimoni religiós de la comarca. Hi van assistir un centenar de persones.

TEXT: MATEU SOLÉ I CASANOVAS
FOTOS: M. JOSEP JOVÉ

L'acte estava anunciat per a les 12 del migdia i va començar prou puntual; just el temps d'arribar, parlar una mica amb alguns coneguts i de cara a la feina. Va obrir el foc el capellà d'Ivorra, en Fermí Manteca, que ens va explicar quelcom de la història del lloc. Segons aquesta història, el prodigi o miracle es va produir l'any 1010 -o sigui que mal comptat fa un mil·lenni d'aquests fets- quan, tot dient missa, el capellà va dubtar de la presència de Crist en l'eucaristia i immediatament el vi es va convertir en sang que brollava del calze i va tacar les tovalles de l'altar mentre les campanes engegaven a tocar soles.

Assabentat del prodigi el bisbe d'Urgell, Sant Armengol, va aprofitar un viatge que va fer a Roma per posar-ho en coneixement del Papa que era llavors Sergi IV qui va reconèixer el fet com a miracle i va enviar a Ivorra tota una sèrie de relíquies entre les

quals destaca un cabell de la Mare de Déu. Aquesta història i la presència de les relíquies varen crear molta devoció i visites de pelegrins a l'església on es guardaven i al poble per la qual cosa al llarg del temps decidiren fer, i feren, l'actual Santuari que fou edificat el segle XVII.

Això és, esquematitzat i a "grosso modo" el que ens va explicar en Fermí. Acte seguit va començar el "concert" i us he de reconèixer que em vaig quedar bocabadat; no entenc de música ni un brot, fins i tot us diré que no m'agrada gaire, però sí que sé conèixer quan la cosa es fa bé o malament i cal dir que aquella trepa de nanos, per l'edat que tenien, es varen lluir tots i cadascun en la seva feina i ens varen fer passar una estona agradable. I que consti que no es compliment.

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

www.casamagi.com
cosco@viladetora.net

*és ben trist néixer "loci"
maleeix el destí
que m'ha fer tan fastigos,
tan lleig, tan sonso i "garri",
però sobretot, tan gustós.*

J. Vilagran 1991

QUATRE GENERACIONS AL SERVEI DEL CLIENT

Plaça de la Creu, 7 - Tel. 973 473 051 - 25750 TORÀ (11694)

COOPERATIVA D'ARTESA DE SEGRE SCCL ANTIGA COOPERATIVA SANT ISIDRE DE TORÀ

En el núm. 16 de la revista LLOBREGÓS INFORMATIU dels mesos de febrer i març d'aquest any 2006 explicàvem la història i vida de la Cooperativa Sant Isidre de Torà, des de la seva fundació l'any 1958 fins a l'absorció-fusió l'any 2000 per part de la d'Artesa.

Les negociacions per l'absorció-fusió d'una per l'altra van allargar-se durant molt temps a fi i efecte que l'entitat toranesa i sobretot els seus socis no en sortissin perjudicats. Com que els números vermells que s'anaven acumulant any rere any feien inviable la pervivència de la Cooperativa de Sant Isidre, l'acord final es va produir el dia 13 de març del 2000, amb la signatura del document de traspàs.

A 31 de desembre del 1999 el saldo negatiu dels exercicis anteriors arribava fins a 6.686.369 ptes. (encara no havíem entrat a l'euro). L'últim inventari-balanç fet amb aquesta mateixa data assenyalava un actiu de 34.067.113 ptes. i un

passiu per la mateixa quantitat. En l'actiu quedaven relacionats els edificis, el molí, la maquinària, altres instal·lacions, mobiliari i existències. Pel que fa al passiu destaquen, entre altres conceptes, un crèdit amb Ibercaja de 6.176.363 ptes. i 7.384.377 ptes. de deute a diferents proveïdors.

Amb aquests guarismes a la mà era evident que la situació de la Cooperativa de Torà no podia tirar endavant i que la direcció va prendre la mesura menys traumàtica per als seus associats.

D'entre totes les clàusules contractuals del document d'absorció-fusió, ens hem fixat especialment en l'article 4t que diu així: *La Cooperativa d'Artesa s'obliga a invertir a les instal·lacions de Torà els possibles ajuts que les Administracions puguin concedir amb motiu de la fusió d'ambdues entitats. En l'hipotètic supòsit que s'hagués de procedir a la venda dels actuals immobles de la de Sant Isidre, la d'Artesa es compromet a reinvertir a Torà i en benefici*

**LLIBRERIA
ROVIRA**

*Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal*

LA VANGUARDIA

Mre Rosa Mases Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473340

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

Miramunt

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

dels seus socis el producte de la venda. En aquest cas, el col·lectiu de pagesos de Torà, organitzats sota qualsevol modalitat associativa, tindrà una opció de compra sobre els esmentats immobles.

No es diu en aquesta clàusula "tindrà una opció 'preferent' de compra" com sembla que hauria de dir. Però és el que hi ha.

Ja han passat sis anys des que es va fer el traspàs i la Cooperativa, sota la nova titularitat, segueix endavant i els socis d'aquí i els d'allà, d'Artesa, naveguen en el mateix navili i tenen idèntics drets i deures. Però la finalitat de cooperació queda desdibuixada si tenim en compte que ara ja no es fan els treballs propis al camp, almenys aquí a Torà, perquè tothom té la maquinària pròpia, ni existeix el molí transformador. Ara bàsicament es comercialitzen els cereals i els adobs i la botiga on s'expedeixen tota mena de productes relacionats amb l'agricultura.

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÛJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau n° 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil n° 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÛJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

UN ANY SENSE LA CARME CASES

Un mes d'abril de fa 61 anys va néixer una criatura en un part difícil i la van donar per morta. Al cap d'una bona estona, a la llevadora li va semblar que la nena es movia, la van reanimar una mica i va viure. El metge s'havia rendit, però ella no. Havia començat la lluita, llarga i perseverant, de la Carme per tirar endavant. Viatges a l'Aliança de Barcelona, metges i més metges, desafortunades operacions a l'esquena amb un resultat nefast; li pronosticaren que no passaria dels 20 anys.

El propassat 29 d'octubre va fer un any que ens va deixar aquella nena, la nostra tieta, la Carme de Cal Cases. Els metges s'havien equivocat, no s'imaginaven de què eren capaces les ganes de viure combinades amb un caràcter tenaç: la Carme havia donat guerra durant 60 anys.

Aquest escrit és el nostre petit homenatge. Ens agradaria que la tinguéssiu una estona en el vostre record.

Volem destacar de la Carme que era una persona que estimava la vida, la gent i el seu poble: Torà. Li agradava la companyia, no era una persona solitària, ni esquerpa o depressiva, com de vegades es tornen algunes persones que no acaben d'encaixar en aquesta societat i s'automarginen. Aquests dies, repassant els seus àlbums de fotos, se'ns ha fet encara més palès aquest amor per Torà, que n'és el principal protagonista: la festa dels priors i prioros, les recaptas del Domund, les Caramelles, la Font dels Dolors, el jovent banyant-se al riu o a la roca quadrada quan encara no hi havia les piscines, les pujades a l'Aguda, la Creueta, la Festa Major, la Festa del Ram, les Festes del Brut i la Bruta, el Pessebre Vivent d'Ardèvol etc. No volem deixar de dir que la

Carme va estimar molt també el seu poble en un sentit més ampli: Catalunya, la seva cultura, tradicions i llibertats.

Al nostre entendre, el tret més admirable de la Carme és que va ser una persona valenta, soferta, que no es va queixar del dolor fins als darrers anys, quan aquest ja devia de ser molt fort. En definitiva, va ser una persona lluitadora fins al final. A nosaltres, com segurament a molts de vosaltres també us passava, ens semblava que la Carme era una d'aquelles persones que no es moriria mai. Ella mai

no es va cansar de buscar al·licients a la vida: de jove li agradava ballar el twist, tocar la guitarra, el Duo Dinámico i en Serrat. La recordareu per la Festa Major -mai no fallava- davant la cobla comptant i ballant les sardanes. En època de mossèn Jaume, ella ensenyava els nens i nenes del poble a ballar-ne al local de les monges. Quan les càmeres de vídeo encara no eren tan habituals com ara, ella ja enregistrava multitud de festes públiques del poble i també de privades (sobretot comunions, batejos i confirmacions d'un bon grapat de nens del poble). En els darrers temps es va engrescar amb la seva participació en el Pessebre Vivent d'Ardèvol i sempre enregistrava la veu dels toranesos que col·laboraven amb ràdio Altiplà.

A la Carme li agradava ajudar i sentir-se útil. Sempre estava disposada a donar un cop de mà en allò que podia. Els que ja tenim una edat, ens recordarem de l'època en què a Torà encara no hi havia telèfon automàtic. Ella, que sempre havia tingut una memòria prodigiosa, se sabia tots els números de telèfon del poble (i rodalies!!!) de memòria. La gent la trucava per preguntar el número de tal o qual casa,

MTM ADVOCATS

Dret de família - mercantil - successions

Ens desplaçem on et vagi millor

93 869 98 20

com si del servei d'informació de telefònica es tractés. La Carme sempre responia gustosament i mai no va tenir una paraula poc amable amb ningú. Quan la Milagros, la telefonista, es va posar malalta, la Carme -generosament- es va fer càrrec de la centraleta del poble durant un llarg període de temps. Darrerament, col·laborava amb Càritas i va ajudar força gent vinguda de fora, els nous toranesos. Tot i les condicions adverses que li va tocar viure, mai va demostrar el més mínim sentiment de rancúnia cap a ningú ni envers la societat.

Us demanàriem que la recordéssiu com una persona bona, optimista, que li agradava la gent i la companyia, solidària, que estimava molt el seu poble i -sobretot- que no es rendia fàcilment davant les adversitats. En aquest sentit ens podria servir d'exemple a tots nosaltres. Si la Carme no hagués tingut aquest caràcter lluitador i tossut (que, d'altra banda, tant ens ha fet patir a tots), si no hagués tret sempre força de flaqueses, segurament s'haurien complert els

Es va engrescar
amb el PessebreVivent
d'Ardèvol i sempre enregistrava
la veu dels toranesos
a radio Altiplà

pronòstics dels metges i no hagués arribat als 20 anys, potser ni tan sols hagués viscut.

La vida de la Carme no ha estat fàcil, com tampoc no ho és la vida de la gent amb minusvalieses físiques o psíquiques, persones que no acaben d'encaixar en aquest món de presses, dur i competitiu, on els més dèbils sovint

es queden pel camí i on poca gent s'atura per donar-los-hi la mà. En aquest sentit, la Carme va tenir la sort de no néixer en una gran ciutat, sinó en un poble, on la vida és més humanitzada. La solidaritat dels toranesos i toraneses la va ajudar molt a tirar endavant. El nostre agraïment a totes aquelles

persones de Torà i comarca per haver-la acceptada i estimada tal com era i per haver-la integrat en la vida del poble. Creiem sincerament que la Carme, malgrat les seves limitacions, va fer un esforç d'integració i ha estat capaç de deixar la seva petita empremta en la memòria col·lectiva de la nostra vila.

ESBROSSAR - VORERES
MARGES DE BARDISSES
BRANCADA FORESTAL

A TOTA BROSSA

Josep Me Comas Canal (Casa LA POBLA)
tel. 973299371 fax. 973473156 - 25287 PINÓS (LLEIDA)

Joan Closa i Flores (Casa LA PERA) tel. i fax 973473156
25287 ARDÈVOL DE PINÓS (LLEIDA)
e-mail: closasoler@terra.es

Cal Prat

Cal Prat - Allotjaments rurals
Piscina climatitzada
El Soler s/n
08281 Calonge de Segarra
Telf. 650936400 - 938698784

EVITAR ACCIDENTS VIARIS ALS MENUTS

MIGUEL MARTÍNEZ VICENTE,
METGE TITULAR DE TORÀ

Sovint podem observar que molts pares permeten que els seus fills petits vagin asseguts als seients de davant del cotxe i, per postres, sense cap mena de protecció. És per això que, a continuació, farem unes reflexions que poden ser molt útils per evitar ensurts i/o accidents als nens/es, d'acord amb una normativa de la DGT (Dirección General de Tráfico) i amb el suport de la AEP (Associació Espanyola de Pediatría).

Per començar direm que el 75% de les lesions infantils per accidents de tràfic es podrien evitar fent un ús correcte dels sistemes de retenció. Fins que arribin a la mida de 150 cm d'alçada s'han d'utilitzar els sistemes adequats a la talla i el pes.

Ja sabem que és totalment obligatori portar un sistema adaptat de retenció al vehicle per als nens fins als 135 cm i recomanat fins als 150 cm. També que fins aquesta mida no poden anar als seients del davant.

A l'hora de comprar un sistema de protecció infantil mireu si a la cadireta hi ha l'etiqueta d'homologació. No us fieu de les gangues ni dels preus més barats. I, sobretot, s'ha de tenir en compte la mida i el pes del menut o menuts que han de protegir. En qualsevol cas el venedor us podrà orientar sobre quin és el millor producte i mida que heu de comprar. Penseu que no tenir o no utilitzar els sistemes de protecció pot suposar la pèrdua de 3 punts i una multa de fins a 300 euros.

Penseu que sempre que porteu un nen/a de menys de 12 anys al cotxe heu de comptar amb un sistema de retenció adaptat a la seva talla i pes. La norma obliga a portar un sistema de retenció fins als 135 cm i entre aquesta mida i 150 cm es pot utilitzar només el cinturó de seguretat.

És molt important consultar les advertències i instruccions de la instal·lació del manual del propietari del vehicle i del sistema de protecció infantil. I també tenir en compte que tots els ocupants

del cotxe han de portar el cinturó de seguretat. En el supòsit de viatjar només el conductor i un menut, el millor és que el nen/a vagi a la part central del darrere o si no a la dreta.

Un sistema de retenció infantil, sobretot del tipus de col·locació en sentit invers de la marxa,

mai ha de posar-se davant d'un airbag frontal del passatger, a no ser que aquest hagi estat desconnectat. La cadireta ha de quedar fixada al seient de manera que elimini qualsevol moviment. És molt important el recorregut del cinturó sobre el cos del nen; mai ha d'anar per sobre del coll, sempre s'ha d'ajustar el més baix possible sobre els malucs.

Quant als més menuts que van amb cabàs, aquest s'ha d'ajustar de manera que l'extrem del cap quedi davant de la part mitja del vehicle. D'aquesta manera es pot evitar un cop directe al cap del nen en un impacte lateral.

S'ACOSTEN ELS REIS

Ens portaran carbó?

Ja fa dies que a la televisió i en horari infantil ha començat la campanya de Nadal. Em refereixo al bombardeig que, de cop i volta, reben els nostres fills amb joguines de totes menes i maneres i que ja les comencen a escriure a la carta dels reis provisional.

Com cada any, els pares encara no hem començat a reaccionar pensant que encara hi falten molts dies, però, nois, això és aquí a la cantonada. Tot d'una, se'ns desperten les neurones i la preocupació pel que han de portar els reis ens comença a afectar. Probablement tenim planificat dedicar-hi un pressupost concret i, sigui com sigui, ens hem de gastar aquells diners pel sol fet de demostrar-nos a nosaltres mateixos que ho podem fer i per no defraudar els nostres fills i fins i tot els nostres veïns i familiars. Potser que parem el carro, oi?

Coneixem prou bé els nostres fills? Sabem exactament què volen o què necessiten? Hem estat al cas tots els dies de l'any observant la seva manera de jugar i de funcionar? Hem escoltat les seves demandes? Les tindrem en compte ara que s'acosten aquestes dates i que és més fàcil comprar

compulsivament que aturar-nos a pensar què és allò que realment satisfà els nostres fills encara que ells d'entrada no ho creguin així? Quantes joguines tenim a casa sense que hi haguem jugat pràcticament mai?

Hem de reconèixer que no és gens fàcil triar el regal ideal per als nostres fills. Una part dels regals pot ser negociada però una altra fóra bo que es mantingués en el factor sorpresa. Per això cal que haguem estat atents tot l'any i quan es

deixa anar aquell comentari "m'agradaria tenir..." apuntar-nos-el en alguna llibreteta i així ara tindríem més recursos. No tot han de ser regals cars o allò que el nostre fill demana sense saber per què ho vol. Sovint aquell regal que vàrem fer "sense pensar" (el nostre sisè sentit funciona) és el que més resultat ens ha donat. També hi podem incloure coses necessàries com roba (aquella peça de roba tan capritxosa, aquelles bambes tan especials, aquell polar de marca...), material escolar específic, si es té algun hobby afegir-hi complements... Siguem responsables i posem-nos les piles de pensar abans de posar-nos el vestit de reis.

CARRER FLUVIÀ, 3
25210 GUISSONA
TEL. 973 550 320

un cop de mà
suport pedagògic

Reforç especialitzat de tots els aprenentatges

Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

TALLERS *Art*
Gargantè

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

Josep Viladrich

Paintura i Decoració

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

- Fred industrial i comercial
- Instal·lacions
- Manteniment i reparacions
- Instal·lacions d'aire condicionat
- Rètols lluminosos

**GAR
FRED**
c. de b.

C/ Convent, 12
25750 TORÀ

Tel. i Fax. 973 473 387

Gimnàs
TORÀ

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

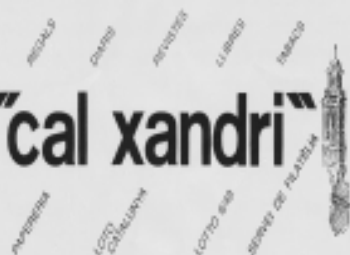
Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja

Al seu servei

Plaça La Creu, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

"cal xandri"

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF

EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Finques Rosa Prat

C/ Moré nº 27
25753 Sanaüja
tel. 606868233

<http://www.fiquesrosaprat.com/>

Finques Rosa Prat és una empresa familiar dedicada a la compra-venda de cases, pisos, masies, terrenys, etc. Us ajudem realitzar amb satisfacció la compra-venda del vostre immoble. Nosaltres ens encarreguem de tot.

MASSOTERES ESTRENA CAMP DE GOLF PITCH & PUTT

XAVIER SUNYER

La posada en funcionament del nou camp de Pitch & Putt "bonÀrea" a Massoteres ha estat una de les notícies destacades aquest estiu i tardor al Llobregós.

Els darrers mesos molta gent de la comarca s'ha iniciat en aquest esport o, senzillament, ha visitat les instal·lacions moguda per la curiositat.

Aquest camp de Pitch & Putt és una iniciativa promoguda per la Fundació Privada "bonÀrea", una institució de naturalesa benèfica, no lucrativa i cultural, amb uns objectius fundacionals que són promoure la pràctica d'activitats esportives, de lleure

i d'interès turístic que contribueixin al desenvolupament de l'entorn rural a la comarca de la Segarra.

La instal·lació ha tingut un cost d'1.200.000 euros, import que ha estat aportat per les empreses fundadores de l'obra social: Corporació Alimentària Guissona SA, Agropecuària de Guissona S.Coop.L. i Caixa Guissona.

La iniciativa ha estat molt ben rebuda pel sector turístic de la comarca, ja que ofereix una nova alternativa de lleure per als clients dels hotels i de les cases rurals de la zona.

GOLF PITCH & PUTT AL LLOBREGÓS

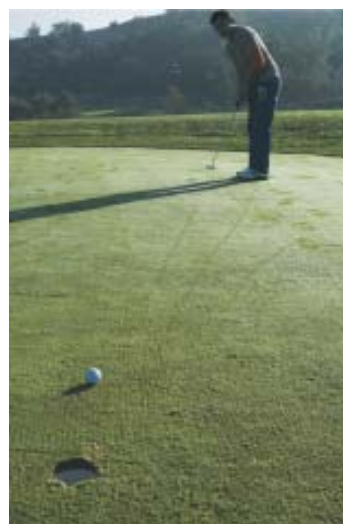
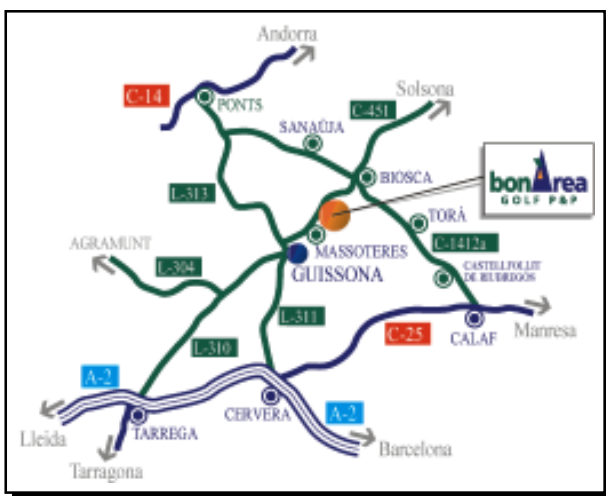
L'objectiu: fer popular un esport amb etiqueta d'elitista

El golf, tot i ser un esport força atractiu, és prohibitiu per a moltes butxaques. Habitualment els camps fixen elevades quotes d'ingrés i d'abonament, inaccessible a la major part de la gent.

El Pitch & Putt de Massoteres, en canvi, ha establert uns preus a l'abast de totes les butxaques, aconseguint així trencar amb el tòpic que relaciona la pràctica d'aquest esport amb una determinada condició social, generalment elitista.

El caràcter popular de les instal·lacions ho demostra el fet que a les poques setmanes de la seva inauguració ja compta amb 310 abonats, majoritàriament jugadors dels pobles veïns i que agafen els pals per primer cop.

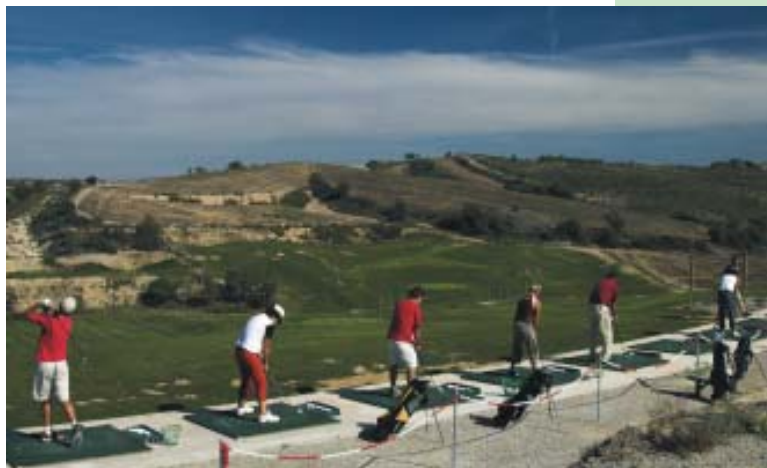
Val a dir que el camp està obert a tothom, sigui o no sigui abonat. En total ocupa una superfície de 16 hectàrees, amb un recorregut de 18 forats (tots par 3), que es complementa amb una casa club amb restaurant i botiga de material de golf.

L'aigua de reg

El Pla Director Ambiental català de camps de golf obliga aquestes instal·lacions a emprar aigua regenerada provenint d'una estació depuradora. Aquesta imposició té per objectiu racionalitzar el consum d'aigua i no malbaratar l'aigua de consum humà.

En el cas de Massoteres, tota l'herba del camp és regada aprofitant, únicament i exclusivament, una part de l'aigua residual de la planta depuradora de l'es-corrador de la CAG, una aigua que no és apta per al consum humà.

Preus molt populars

A Massoteres l'abonament que permet jugar il·limitadament de dilluns a divendres val 15 euros al mes, mentre que l'abonament per jugar qualsevol dia de la setmana és de 30 euros al mes. El material (pals i bossa) es regala a aquells abonats que es comprometin a mantenir l'abonament durant tres anys.

No és condició necessària ser abonat del camp per poder accedir-hi. Així, pels no abonats fer una volta de 18 forats a Massoteres costa 10 euros (15 euros els caps de setmana). Ambdós imports inclouen l'esmorzar, dinar o sopar.

GOLF PITCH & PUTT AL LLOBREGÓS

Què en sabem, d'aquest esport?

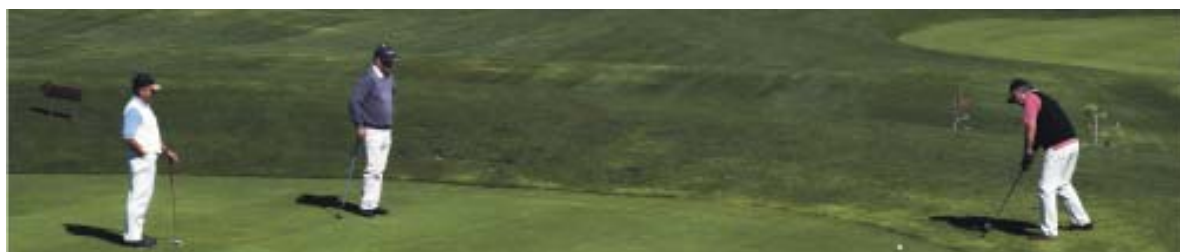
El Pitch & Putt és un esport similar al golf, originari d'Irlanda i que està regulat a casa nostra per l'ACPP (Associació Catalana de Pitch & Putt).

Va ser introduït a Catalunya a finals dels anys 80, quan es va crear el primer camp a Solius (Girona). A hores d'ara a Catalunya hi ha uns 12.000 jugadors federats i 34 camps.

Diferències amb el golf? Només una: la distància dels forats, que en el Pitch & Putt no poden superar els 120 metres i tots tenen "Par 3", és a dir, que s'han de fer en 3 cops per complir el "par".

**El Pitch & Putt català té,
des de la seva creació,
una estructura i organització
independents
de la resta de l'Estat**

Sabies que la selecció de Catalunya és la vigent campiona del món?

El passat mes de maig Catalunya va guanyar per segon any consecutiu la copa del món de Pitch & Putt, el que demostra l'entusiasme que desperta al nostre país.

El Pitch & Putt català té, des de la seva creació, una estructura i organització independents de la resta de l'Estat. La Federació Catalana de Pitch & Putt forma part, com a membre fundador, de la Federació Internacional de Pitch & Putt (FIPPA). Aquest esport és dels pocs de Catalunya que té reconeixement internacional.

Recomanacions per iniciar-se

Joaquim Riera, en la seva excel·lent web dedicada al Pitch & Putt (<http://www.quimriera.com>), ens recomana en primer lloc tenir molta paciència. Diu el Quim que aquest esport costa força al principi i la majoria de les vegades és una experiència molt frustrant. Recomana que llogueu els serveis d'un professor (a Massoteres n'hi ha un, dos dies a la setmana) que us ajudi amb els principis elementals del joc. Així aconsegiu assimilar molt ràpidament els moviments bàsics. Després ja estareu preparats per fer una volta al camp i gaudir plenament del joc.

Més informació:
<http://www.cag.es/golf>

EL ROMÀNIC MÉS SINGULAR DEL LLOBREGÓS:

SANT CELDONI I SANT ERMENTER DE CELLERS SANT PERE DE TALTÈÜLL

Sant Celdoni i Sant Ermenter de Cellers, feliçment inacabada

Efectivament, l'església de l'antic cenobi o monestir de Cellers és una església inacabada, la qual cosa explica la inexistència d'una nau longitudinal. Precisament aquesta mancança, que dóna al temple una aparença de planta centralitzada -en forma de trèbol-, constitueix un dels trets que li ha imprès caràcter, juntament amb l'existència de la magnífica cripta.

La cripta de Cellers no té pas res a envejar a una altra de ben coneguda, com és la cripta de Sant Esteve d'Olius, i podríem situar les dues com a hereves de la monumental cripta de Sant Vicenç de Cardona -no oblidem que Cardona va desplaçar Cellers en la devoció a les relíquies dels sants màrtirs Celdoni i

Ermenter, que s'hi traslladaren al segle XIV- o bé, fins i tot, de la cripta de la catedral de Vic.

L'església de Cellers ha viscut restauracions diverses -la més recent va posar al descobert part de l'antiga portada, que havia restat oculta per l'annexió d'una casa als segles XVIII o XIX. No obstant això, la seva presència es manté immutable i heroica, sobretot des del fatídic incendi de 1998, que va malmetre de forma devastadora la bellesa immensa de l'antiga vall de Forest. Així doncs, com un preciós joier, arraconat al fons de la vall, el monestir de Cellers és encara, per si mateix i malgrat les ferides del paisatge que l'envolta, un dels tresors amagats i sorprenents del microcosmos del Llobregós.

Tot i els nombrosos exemples d'arquitectura romànica -alguns de primeríssima qualitat- que trobem per tots els racons de la Vall, Talteüll i Cellers sobressurten dels altres en un aspecte: la singularitat.

Sant Pere de Talteüll: la duplicitat de l'espai

Talteüll és per a mi un dels topònims més bells de la comarca, identificatiu al mateix temps de la situació alterosa del poble. Taltevolio o Taltevull en els documents medievals, una teoria més o menys llegendària l'associa a la frase expressiva "tal te vull", dictada pel senyor feudal de la contrada - «així et vull: meu, lliure de tothom (rei, comte...)».

Segons explica Joan-Albert Adell, l'església de Sant Pere *"resulta extremament singular per la seva estructura i tipologia, que fan d'aquest un edifici totalment excepcional en el context de l'arquitectura catalana del seu temps"*.

Consagrada pel bisbe Amat d'Oloron l'any 1077, la seva estructura és de dues naus paral·leles, que arrenquen de pilars rectangulars adossats als murs perimetrals i d'un únic pilar cruciforme, situat al mig de l'espai del temple. Les naus estan capçades a

llevant per dos absis semicirculars, cada un amb una finestra de doble esqueixada. Immediat als arcs preabsidals, en els murs nord i sud de la nau s'obren els braços d'un original transsepte o creuer, molt allargat, la singularitat del qual rau en la seva desconexió de l'estructura de la capçalera i en la presència de la porta principal del temple, ubicada al transsepte nord, mentre al transsepte sud, vora els dos absis, s'obre una porta adovellada, de factura gòtica, realitzada probablement al segle XVI i que constitueix l'accés actual al temple.

Els dos absis presenten decoració d'arcuacions cegues i bandes llombardes, pròpies del romànic del segle XI. Un altre exemple més o menys proper d'aquesta duplicitat absidal -pensem que són força més habituals les capçaleres triabsidals que no pas les biabsidals- la trobem a l'església de Sant Esteve de Pallerols, a la Baronia de Rialb.

SANAÜJA: RECORREGUT BOTÀNIC EDUCATIU

El propassat dia 3 de novembre es va inaugurar i presentar a Sanaüja el Recorregut Botànic Educatiu, dins dels actes que es fan a nivell europeu durant la Setmana de la Ciència. Es tracta d'un recorregut on s'han inventariat més de 50 espècies d'arbres amb quasi 30 famílies diferents. Cal destacar que, anecdòticament, gairebé la meitat dels arbres són d'origen asiàtic i la resta mediterrani.

El recorregut botànic s'inicia a la plaça Major, continua passant per la plaça de l'Ajuntament, fins al pati de l'escola, on el dia 10 s'hi plantaren 3 til·lers durant la celebració de la Setmana de la Ciència. Continua el recorregut pel Jardí Municipal on, a part dels arbres típics de ribera, en tenim d'altres

d'espècies exòtiques. D'allà ens arribem al pont medieval, el qual custodia una gran diversitat de frondosos arbres de ribera i acabem l'expedició botànica a la terrassa de la Mallola, on abunden les espècies típicament mediterrànies.

Cal dir que aquest projecte ha estat possible gràcies a la tenacitat de la investigadora científica del Museu Nacional de Ciències Naturals de Madrid (CSIC), Aurora Martínez de Castilla, una ànima sensible vers a aquests temes que ha aconseguit involucrar un elevat nombre d'institucions i de persones per a l'equipament i senyalització d'aquest recorregut, i en definitiva per a revaloritzar aquesta riquesa natural.

**Convidem els nostres veïns
del Llobregós a visitar
aquest recorregut per uns
espais quotidians del poble**

L'acte de presentació del recorregut va anar acompanyat de la ponència d'Aurora M. de Castilla, amb el títol *"Millorar l'educació per a potenciar la conservació del nostre entorn natural"* i la presentació de l'exposició *"Com col·lectar, preservar i conservar les plantes silvestres"*, a càrrec dels senyors Àngel Romo i Alfonso Susanna, tots dos de l'Institut Botànic de Barcelona (CSIC i Ajuntament de Barcelona). L'exposició es va poder visitar al mateix Local Social des del 3 fins al 19 de novembre.

Els actes de la Setmana de la Ciència es tancaren el dia 10 de novembre amb la plantada de tres til·lers al pati de l'escola de Sanaüja, on hi participà tot l'alumnat. El mateix dia, també a càrrec

de l'Aurora i dirigit a tota la mainada, tingué lloc el taller *"Com plantar arbres: lliçons, la seva cura i manteniment"*.

Amb tot això, donem les gràcies al Museu Nacional de Ciències Naturals de Madrid; també al Reial Jardí Botànic de Madrid, al CSIC, al Centre Ecològic Forestal de Catalunya i a Forestal Silvicat. I, com no, també a l'ajut desinteressat i no menys ferm d'altres persones de Sanaüja.

Ara, doncs, només ens resta convidar els nostres veïns del Llobregós a visitar aquest recorregut per uns espais quotidians, situats dins del poble o en el seu entorn més immediat, però que sorprenen per la seva diversitat.

LES DARRERES CAMINADES DE TARDOR

Després de cinc anys ininterromputs de caminades de tardor donem per finalitzada una etapa que es va iniciar l'any 2002 quan, un grup de tres companys, ens vàrem proposar compartir amb tothom les sensacions i experiència de les nostres particulars caminades matinals dels diumenges de tardor.

Des de llavors, desenes de persones han compartit amb nosaltres la descoberta o el retrobament d'espais i racons força sorprenents. El fet de caminar ha estat només una excusa, la prioritat era difondre i fer respectar l'entorn natural i el patrimoni artístic de la Vall del Llobregós. Creiem que l'objectiu s'ha aconseguit amb escreix.

A tots els que, amb la vostra participació, heu fet possible aquesta activitat volem manifestar-vos el més sincer agraïment.

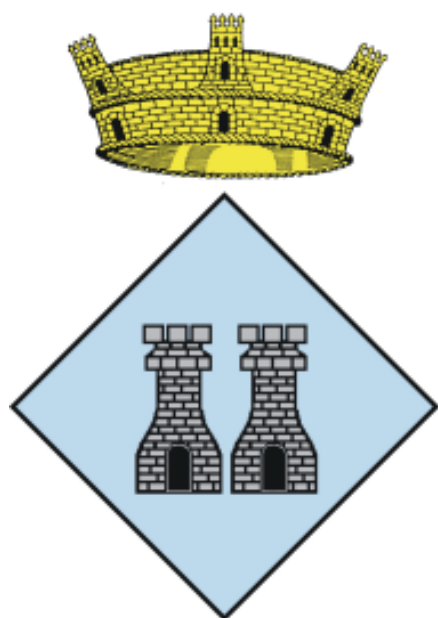

XAVIER SUNYER

**La prioritat era difondre i fer respectar
l'entorn natural i el patrimoni artístic
de la Vall del Llobregós**

El departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat, en data 4 de juliol de 2006, va signar una resolució per la qual es dona conformitat a l'adopció de l'escut heràldic del municipi d'Ivorra, que s'organitza de la següent manera: escut caironat d'atzur, dues torres d'argent tancades de sable; per timbre, una corona de poble.

Aquest escut havia estat aprovat oficialment per l'Ajuntament, després de consultar la població que ho va decidir així, ja que tradicionalment havia tingut aquests elements en el seu emblema. També la Secció Històricoarqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans va emetre un dictamen favorable sobre l'expedient.

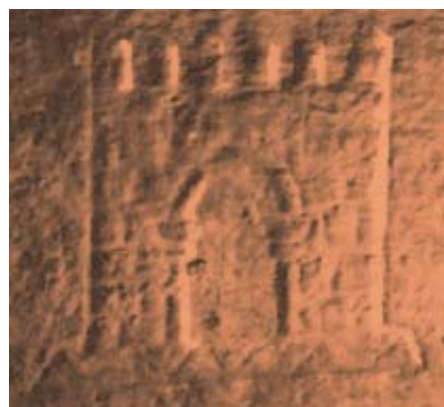
L'origen de la població actual d'Ivorra va ser una torre de guaita i defensa, al voltant de la qual s'anà edificant el poble durant la primera meitat del segle XI, fins que quedà del tot emmurallat amb l'absis de la parròquia de Sant Cugat, consagrada en 1055. El castell quedà també integrat dins la població.

Aquest origen va donar lloc al cognom Satorra que és present en els fogatges a partir de 1497 i, anteriorment, segons els manuals notariais, capitols matrimonials i testaments que es conserven en l'arxiu de la Parròquia d'Ivorra dipositat en l'Arxiu Diocesà de Solsona, ja hi havia famílies que portaven aquest nom.

Segons Pere Costa (en el seu "*Nobiliario Catalan*"), Satorra era una família noble d'Ivorra que en 1317 ja eren cavallers i en descriu l'escut així: "*en camp d'or una torre d'atzur, amb porta i finestres d'or*". En 1472, en Ramon Satorra, que va ser Veguer de la Segarra pel comte de Cardona, va participar en la guerra civil catalana i, un cop acabat el conflicte, va

constituir una fundació "*per donar gràcies a Déu*", construint una capella dedicada a Sant Jordi i Sant Miquel en un lateral de la parròquia de Sant Cugat d'Ivorra, on va ser enterrat en un sarcòfag que encara es conserva i que porta les seves armes.

Per altra banda, molts documents del segle XII i XIII parlen de les Ivorres, referint-se a dos nuclis de població: el més primitiu, al voltant de l'antiga església parroquial dedicada a Santa Maria i el més modern al voltant de la Torre que encara presideix el poble. Igual que les Oluges, de les Ivorres se'n deia l'Ivorra Jussana i l'Ivorra Subirana. No és estrany, doncs, que les dues torres que sempre ha adoptat el municipi com a elements de l'escut heràldic facin referència als dos nuclis de població que calia defensar per igual. Existeix un lloc anomenat "Puigsatorra", molt a prop de l'antic nucli de Santa Maria i del tossal anomenat "de les Forques", que dona idea d'una segona torre que defensaria el nucli de baix.

Sarcòfag d'en Ramon Satorra (s. XV)

El nucli d'Ivorra amb la torre de guaita al mig

FOTO: ARXIU PERE CAELLAS, DE CAL L'AGUSTINA

Caramelles a Calonge de Segarra

Aquesta foto correspon a les caramelles que es van celebrar a Calonge de Segarra l'any 1949.

En alguna època havien estat tanta gent fent Caramelles que s'havien fet dos grups, el de Calonge i el d'Enfesta. Però això era abans del 1936.

A més dels cants de Caramelles, que normalment tenien lletra de mossèn Pius Forn, de Calaf i l'arranjament musical del músic Vives, de Sant Martí de Sesgueioles, els caramellaires de Calonge ballaven el "Ball de Bastons" que l'acompanyaven cantant al mateix temps cançons com la que posem al destacat.

*Aqueix floret de minyons
tot el dia ballarien
al compàs dels seus bastons.*

*I per tindre força al braç
i un bon pas quan ens posin de soldats
a la lluita estarem avesats.*

*Mentre piquen i repiquen
de cada un el bastó,
l'alegria del dansaire
vos encomani l'aire, de debò.*

- 1- Marbà d'Enfesta
- 2- Joan, de Massana
- 3- Fernando Creus (Cal Baiona)
- 4- Agustí Creus (Cal Baiona)
- 5- Josep Centellas (Cal Beringués)
- 6- Josep M. Noguera (Cal Noguera)
- 7- Ventura Vilaseca (Torrescassana)
- 8- Amadeu Musolas (Cal Badal Vell)
- 9- Josep Fitó (Trivolí)
- 10- Marbà d'Enfesta (fill)
- 11- Pere Caellas (Ca l'Agustina)
- 12- Josep Alsina (Cal Corraler)
- 13- Antoni Viñals (Cal Viñals)
- 14- Fernando Nadal (Cal Nadal)
- 15- Joan (mosso de Suau)
- 16- Josep Dalmases (La Morera)

FA 70 ANYS DE L'INICI DE LA GUERRA A PRADES DE LA MOLSOA

Aquest any es compleixen 70 anys de l'inici de la guerra civil espanyola. El llarg període de temps transcorregut ens pot ajudar a valorar els fets llavors ocorreguts amb una major perspectiva i claredat. En realitat, d'un temps ençà hi ha hagut una revifalla de l'interès que suscita aquell període de la nostra història. Així ho demostren els nombrosos estudis, llibres i treballs que els investigadors i escriptors publiquen.

Malauradament les terres del Llobregós no varen restar absentes d'aquella tragèdia que tant de sofriment va produir. Concretament avui voldríem recordar els fets que es varen esdevenir a Prades de la Molsosa poc després d'haver-se iniciat la guerra.

Per entendre la situació que es vivia en aquell moment, potser cal tenir present que durant els anys que precediren a l'esclat de la guerra ja es vivia una situació de violència i es produïen assassinats esporàdicament.

En produir-se el cop d'estat de Franco, Catalunya va romandre sota la legitimitat de la República, però, malgrat això, el clima bèl·lic que ja s'havia instaurat va empitjorar i sovint el mateix govern republicà no podia assegurar l'ordre públic i garantir el respecte a la llei i a la vida de les persones. Molts sectors socials,

com les classes benestants i els eclesiàstics, allunyats ideològicament dels valors republicans, se sentien amenaçats i no els quedava altre recurs que amagar-se per salvar la vida. Fou així com en moltes cases i especialment a pagès varen acollir i protegir

aquesta gent perseguida pels "comitès" que actuaven amb total anarquia. A la Molsosa moltes famílies varen tenir aquests emboscats que, de forma permanent o temporal, residien a la casa i col·laboraven en els treballs propis d'aquell moment.

En un indret situat a mig camí entre Prades i la Molsosa, anomenat el Clot del Pineda, varen ser assassinats dos d'aquests refugiats. Era el dia 8 d'agost de 1936 cap al tard. Es tractava de Mn.

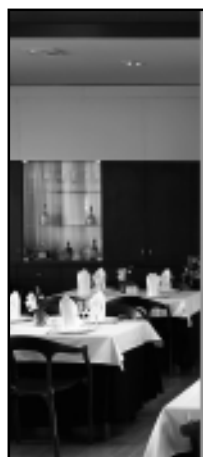
Pere Farràs Peipoch, prior de Calaf i de Wifred Lladó Ramonet, veí de Cererols (Súria) i germà de la Montserrat de cal Nicolau de Prades.

En Wifred havia tingut ja abans de la guerra plets judicials i greus enfrontaments amb un treballador de casa, en Rufino C.P., un immigrant d'Astúries que havia anat a Súria buscant treball. Un dia el va amenaçar de mort, per això sempre s'ha cregut que hauria estat en Rufino qui, coneixent els lligams familiars que tenia en Wifred a Prades, l'hauria espia i perseguit fins a trobar-lo i complir la seva amenaça.

Mn. Pere Farràs es trobava també refugiat a cal

FERRAN MIQUEL

gran SOL

RESTAURANT
especialitzats en banquets

www.restaurantgransol.com
Carretera de Manresa, 100
25280 Solsona (Lleida)
973 48 10 00

FORN DE PA

Argerich

Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

Nicolau, després d'haver abandonat la parròquia de Calaf, on residia fins que es va veure obligat a fugir els primers dies de la guerra veient el caire que prenien els fets i tement per la seva vida.

Encara no feia, per tant, tres setmanes que eren a Prades quan, el dia 8 d'agost, varen ser detinguts. Els milicians varen arribar a Prades amb dos cotxes que van aparcar a la bassa del Coll, indret que dista encara no 400 metres del poble. La canalla que jugava davant de cal Pastisser van advertir la seva presència

i el nen de cal Nicolau, en Gabriel, que llavors tenia 9 anys, apreciament el perill que allò implicava va córrer cap a casa per avisar. En Wifred es trobava assegut a la taula de la sala berenat junt amb altres de la casa i en rebre l'avis va sortir corrents per la portella, però els milicians ja havien rodejat el poble i de seguida el varen encanonar. Se sap també que Mn. Pere Farràs estava assegut al

marge d'una feixa de sota l'era de la casa llegint "El Criteri" de Balmes quan fou detingut. Els milicians s'endugueren també el Lluís de cal Nicolau, espòs de la Montserrat, però l'alliberaren quan encara no havien recorregut 2 km amb els cotxes. Segons digueren van sentir llàstima ja que el Lluís tenia quatre fills i la seva esposa n'esperava un altre. Assassinaren els altres al cap de poca estona. Quan van trobar els cossos, Mn. Pere tenia un tret al cap, mentre que en Wifred havia estat torturat. Estava casat amb

la Quimeta Cortès i tenia tres fills encara joves. Els cadàvers varen ser enterrats al cementiri de la Molsosa i anys més tard traslladats, Mn. Pere a Calaf i en Wifred a Cererols. Acabada la guerra es va erigir en el lloc on van caure morts una creu amb una inscripció com-memorativa.

La creu, situada prop de l'actual carretera de Prades fou sovint visitada en els anys posteriors per familiars i veïns de Calaf i del poble. No es va saber res més d'en Rufino C.P. Probablement després de la guerra va haver d'exiliar-se a França com tants d'altres. Només al cap d'uns cinquanta anys es va rebre una carta seva a l'Ajuntament de Súrria en què sol·licitava obtenir una pensió per invalidesa de guerra. L'atzar va fer que el funcionari municipal que va obrir aquella carta fos el Josep Lladó Cortès, fill d'en Wifred.

Quan aquests fets s'esdevingueren a Prades tot just acabava de començar aquella guerra que tant sofriment i mort havia de produir encara a totes dues bandes. Lamentablement trobaríem multitud de casos, tan violents o més, que els aquí esmentats comesos per uns i altres abans i, fins i tot, després de la guerra. Potser ara sigui un bon moment per aproximar-nos de nou a aquell període tan fosc del nostre passat. No per furgar de nou en les ferides sinó amb la voluntat de comprendre les raons i els sentiments que varen portar tots plegats a enfrontar-se amb tanta violència.

ARXIU PARRÒQUIA DE CALAF

Mn. Pere Farràs

ARXIU CAL NICOLAU

Wifred Lladó

*Us agraïeix la
vostre companyia.
Fins aviat.*

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

EL VENTILADOR

Els analistes polítics, una de dues, o ens volen prendre el pèl o no hi pleguen un borrall. Ells diuen: *"quan manava el Pujol això no passava", "l'Artur Mas va de prepotent", "el Montilla és un xarnego", "el Carod-Rovira és pitjor que el dimoni", "tenim el millor Estatut que hem tingut mai", "el govern Tripartit ha estat un desastre", "CiU guanyarà per majoria absoluta i Artur Mas serà President", "El govern d'Entesa no arribarà ni a les municipals de l'any vinent"...*

Tot plegat no són més que mentides que, a còpia de repetir-les, pretenen que es converteixin en veritats. I amb això passa el que passa, que la gent està tan desencantada que passa d'anar a votar i qui guanya les eleccions és l'abstenció.

A les societats envellides ens pot passar com a la gent gran, que ens recordem de les coses més llunyanes i no guardem a la memòria les coses més recents i com que aquí no diem mentides i el que volem és ajudar als que no estan contents amb la situació política actual, anirem a fer un retrocés en la nostra memòria.

Va ser el 1996 quan el PP va guanyar les eleccions a Espanya i va fer un govern en minoria al qual CiU va decidir donar-hi suport parlamentari. Gràcies a aquest suport de CiU, el PP va tenir una legislatura molt tranquil·la, la qual cosa va propiciar

que l'any 2000 guanyés per majoria absoluta. Va ser, però, a les autonòmiques de 1999 quan CiU, tenint l'oportunitat de triar entre els 12 diputats del PP o els 12 diputats d'Esquerra, va preferir el suport dels diputats del PP per tirar endavant un govern en minoria, ja que l'únic cost que li suposava era riure-li les gràcies al Govern d'Espanya, llavors amb majoria absoluta del PP.

Per això, el 2003, CiU baixava en suport electoral i ERC ascendia fins a 23 diputats. D'aquesta manera es va constituir el govern amb majoria d'esquerres anomenat Tripartit, l'història del qual tots coneixem prou bé.

Però imaginem-nos què hauria passat si Jordi Pujol, l'any 1996, hagués anat a cal notari a comprometre's no fer cap pacte amb el PP.

Si CiU no hagués pactat amb el PP en la legislatura 1996-2000, el PP mai hauria guanyat per majoria absoluta i ens hauríem estalviat d'anar a la guerra de l'Iraq, -si el president americà està boig, és el seu problema-, les autonòmiques del 1999 les hauria guanyat CiU i s'hauria escollit el pacte CiU+ERC i el 2003 Artur Mas hauria obtingut una victòria incontestable, amb la qual s'hauria reeditat el pacte nacionalista i s'hauria intentat reformar l'Estatut, que en veure que Zapatero ja no tenia credibilitat en la seva paraula

Transports
MOLINS

Serveis:

PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.
25750 TDRÀ (Lleida)

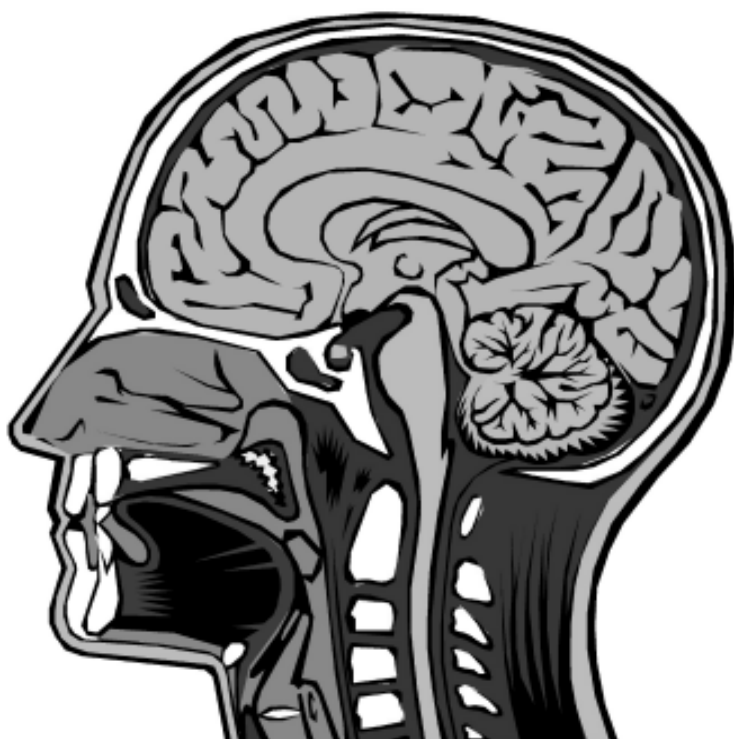
Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira
ESTANC

Plaça Major, 8 - Tel 973 476 055
25753 - SANAÜJA (Lleida)

LA MEMÒRIA MÉS RECENT

(*"aprobaré el Estatuto que apruebe el Parlamento de Catalunya"*), s'hauria decidit retirar-lo i esperar una millor ocasió. Ningú hauria hagut de votar NO perquè no hi hauria hagut referèndum i el Govern de la Generalitat s'hauria pogut dedicar a d'altres afers més importants per a la gent.

De manera que si els estratègics polítics del moment, Jordi Pujol i companyia, haguessin tingut visió de futur l'any 1996, ens hauriem estalviat la Guerra de l'Iraq, els atemptats de Madrid de l'11 M., el Tripartit que alguns pensen que ha estat tan dolent, les campanyes contra els productes catalans, les trifulgues d'aquest Estatut de misèria i la crispació política que ha generat.

Per tant, els que ara estiguin descontents amb el govern de l'Entesa, que facin l'exercici de mirar enrera i potser s'adonaran que ells mateixos són culpables de la situació política que no els hi agrada. Que pensin que les coses mai passen per que sí i que tot té el seu fonament en moments a vegades força allunyats en el temps.

VENDA - INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

imAtGÉ.
saló d'estètica

- **FOTODEPILACIÓ** (La depilació definitiva)
- **SOLARIUM VERTICAL**
- **MASSATGES** (Quiromassatge, drenatge limfàtic, reflexologia podal ...)
- **DEPILACIÓ** (cera rosa, tèbia, calenta)
- **MANICURA, PEDICURA**
- **TRACTAMENTS FACIALS**

Plaça Barcelona 92 nº 8 baixos CALAF

93 868 03 49

EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/ Escots, 30
25753 SANAÜJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes
Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36

Plaça Major - Claret de Torà
tel. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

Perruqueria
Carmen's
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Atenció personalitzada per a avis
i/o malats, a domicili.
Servei de neteja per a particulars,
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59
e-mail: sad_segarra@yahoo.es

SERVEI
ASSISTENCIAL
DOMICILIARI

PLAÇA DEL VALL, 24 TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es

Telèfon 973 47 35 38

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 690 409
PARRÒQUIA	938 698 416

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	973 473 368
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

DIGITALITZA'T

Ja pots adquirir la revista

digitalitzada en format PDF

1 CD (1 any) 25 Euros

1 CD (anys 2003, 2004 i 2005) 60 Euros

Podràs tenir la col·lecció completa
amb índex de búsqueda ràpida

Telèfon 649 352 877

E-mail: info@llobregos.info

AVÍS ALS SUBSCRIPTORS

Les subscripcions a la nostra revista
LLOBREGÓS INFORMATIU quedaran automàticament
renovades, si no hi ha prèviament la comunicació
expressa de donar-se de baixa.

El cobrament de la subscripció es farà
de la forma habitual escollida pel subscriptor

HORARIS ALSINA GRAELLS

SOLSONA - LLEIDA

HORARI	ITINERARI	HORARI
06,40	SOLSONA	14,55
07,06	BIOSCA	14,29
07,12	SANAÜJA	14,23
08,35	LLEIDA	13,00

BARCELONA - ANDORRA

HORARIS	Km.	ITINERARI	HORARIS
06,45	17,00	ANDORRA	11,36
07,09	17,24	LA SEU D'URGELL	11,06
07,15	17,30	LA SEU D'URGELL	11,00
08,18	18,33	PONTS	09,57
08,28	18,43	PONTS	09,47
08,44	18,59	SANAÜJA	09,31
08,51	19,06	BIOSCA	09,24
08,56	19,11	TORÀ	09,19
09,02	19,17	CASTELLFOLLIT	09,13
09,14	19,29	CALAF	09,01
09,48	20,03	IGUALADA	08,27
10,45	21,00	BARCELONA	07,30
			21,06
			20,36
			20,30
			19,27
			19,17
			19,01
			18,54
			18,49
			18,43
			18,31
			17,57
			17,00

VALLFEROSA: REPERCUSIÓ DE LA NOSTRA REVISTA

A causa dels articles crítics sobre l'escala d'accés a la torre de Vallferosa que es van publicar en el núm. 20 de la nostra revista, l'Ajuntament de Torà va convocar una reunió dels tècnics d'INCASOL, que estan fent les obres per part del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i les persones interessades en aquest cas.

Hi va estar present una representació de LLOBREGÓS INFORMATIU per tal de vehicular també les opinions d'aquests tècnics.

En la reunió es va qüestionar, tal com feien els articulistes esmentats, l'oportunitat de fer accessible la torre, desvirtuant així l'origen, la història i la utilització original d'aquesta edificació medieval inexpugnable.

Per la seva banda, els tècnics que realitzen les obres van fer esment dels primers contactes amb les associacions locals implicades en la conservació del patrimoni previs a l'elaboració del primer projecte de rehabilitació. En aquells contactes la majoria dels que hi eren presents demanaren que l'edifici fos accessible als visitants per tal de fer-la més atractiva. D'aquesta manera, els projectes posteriors i l'aprovació de les obres per part de Cultura de la Generalitat van incloure l'escala ara construïda, que no malmet la torre i dona seguretat als visitants que hi accedeixin.

Al llarg de la conversa es va posar de relleu la reversibilitat d'aquesta escala, de tal manera que, més endavant, si la gent interessada i l'Ajuntament local ho demanen es pot replantejar el seu desmuntatge deixant la torre tal com es va construir originàriament i fer-la, en tot cas, accessible només als estudiosos i tècnics, però no al gran públic. *Redacció*

Casa del Mestre
alberg

CALONGE DE SEGARRA

Casa del Mestre
alberg

Servici 100 (Eix transversal) direcció
CALONGE DE SEGARRA

Tel: 93 869 82 86 Fax: 93 860 12 34
93 865 0405 Ajuntament • Fax 93 860 12 34

e-mail: calonged@ida.es
Tel: 93 818 21 29 77 Ramon

Oficina de Turisme de l'Això Arxib
Tel: 93 865 83 56 • www.albergdelmestre.com

UN NADAL QUE NO ÉS NADAL

D'uns anys ençà, el Nadal ens incita a consumir d'una manera fora mida. Sembla que la quantitat d'euros llençats al vent durant les festes sigui directament proporcional a l'alegria que tinguem per l'esdeveniment que celebrem, a l'estima que tinguem als nostres familiars... Així, ens sembla que com més valor tinguin els regals que els hi fem, més estimats se sentiran.

Ens oblidem que estem celebrant una festa cristiana i que el cristianisme, lluny de fer apologia del consumisme i l'ostentació, convida a la vida senzilla i poc materialista. Estem celebrant el Nadal, doncs, d'una manera que no li correspon. Un mes i mig abans de l'esperat 25 de desembre (*fum, fum, fum...*!), la televisió ens satura amb anuncis de joguines i pro-

grames especials per celebrar la "noche buena".

Recordo que, de petita (i ja sé que als nens aquesta festa els encisa), el Nadal era una celebració més sincera i íntima... més casolana, tu! L'esperava impacient, donant mandarines i pa sec al Tió, que em somreia permanentment. Hom sentia vivament no solament la il·lusió de l'espera, sinó, a més, la comunió amb el món: era una època per reflexionar sobre la pena dels qui passen gana, que no són pocs. El que vull dir és que la festa ha perdut en contingut humà i ha guanyat en contingut material... Però suposo que tota festa és un reflex de la societat que la celebra.

Montse Torné

RICS I POBRES

Com quasi totes les coses en la vida, la riquesa i la pobresa són també relatives. Per això és molt difícil definir on és el límit entre ambdues coses o decidir a partir de quin moment o de quina quantitat una persona es pot considerar rica o pobre. En el fons, el concepte de riquesa ve donat per la relació existent entre les necessitats i els mitjans per satisfer-les. Una persona rica és, doncs, aquella que té poques necessitats sense satisfer i una persona pobre és aquella que té moltes necessitats insatisfetes.

Es pot donar el cas que una persona amb molts milions s'hagi creat una tal quantitat de necessitats que mai no les podrà aconseguir i en conseqüència serà terriblement pobre. O, pel contrari, una persona amb pocs mitjans, però que, tenint les necessitats bàsiques cobertes, no té afegides altres grans

necessitats, serà rica.

El que sí que és cert és que les riqueses no són en elles mateixes un valor absolut sinó que són un mitjà per aconseguir una millor qualitat de vida. També és cert que amb els diners no es pot aconseguir tot. Per això les persones que només posen la seva confiança en els diners són persones que mai no estan satisfetes i, per tant, la diferència entre necessitats i grau de satisfacció les fa pobres.

Un amic meu distingia entre "rics-rics", aquells adinerats que posen la confiança només en els diners i els "rics-pobres" que són els desvalguts que posen les seves il·lusions en posseir algun dia un bon tresor. Tant els uns com els altres mai no tindran les seves necessitats acomplertes i la seva insatisfacció els fa desgraciats, tristos i pobres.

Fermí Manteca

ACLARIMENT: l'article d'opinió sobre l'avi Josep Badia, publicat en el número anterior de LLOBREGÓS INFORMATIU, havia d'haver estat signat per les germanes Aurora i Montse Garriga, nétes del finat.

**Pinsos
BAGÀ, s.a.**

Fàbrica i Oficines :
Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CONSETERIA

CAL GUÀTILLES

Montserrat Solé Bonet
c/ Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

TORRE DE VALLFEROSA

Restauracions, estètica, afecció del paisatge o facilitar les visites: tot això és un conjunt d'ingredients que per a mi tenen a veure molt amb la torre de Vallferosa i el seu estat actual.

Qüestionem la Torre i la seva restauració i les escales que s'han adossat per facilitar l'accés a l'interior i a la part superior. Per restaurar-la era fonamental facilitar aquest accés o només calia limitar-se a reforçar la torre en si?

Si un dels motius de la restauració era facilitar l'accés, les escales tenen la seva lògica i val a dir, és opinió personal, que l'impacte estètic i paisatgístic es pot assumir. Ara, si el motiu era una restauració per refermar-la, en aquest cas no hi tenen cap funció útil i per descomptat que es pot dir que l'efecte és negatiu.

Quina de les dues opcions pot ser més acceptada pel públic potencial a l'hora de visitar-la? Em sembla que potser seria l'última, ja que no crec que es donés molta importància al fet de poder accedir per l'interior al seu cim i sí crec que fer una adequació i conservació de l'entorn seria cosa de més agrair per als visitants.

De totes formes el problema de fons sempre és el mateix: la gran inversió que representa restaurar el patrimoni i, si afegim que a l'hora de demanar subvencions aquestes són atorgades amb uns condicionants, el debat queda tancat per uns motius merament materialistes, el qui posa el diner principal és el que acaba imposant condicions.

Josep Gatnau i Grau

EL CARRER DE TORÀ A BARCELONA

Si teniu l'oportunitat d'anar al districte de Sant Martí, a Barcelona, prop de la rambla Guipúscoa, no deixeu d'endinsar-vos pels carrers que us queden al cantó muntanya. Allà trobareu un barri obrer de la nova Barcelona construïda durant les dècades dels 60 i 70. Notareu una tranquil·litat que de vegades és difícil percebre en una gran ciutat, tan sols torbada pels cants dels lloros verds tan abundants en l'actualitat.

Tot passejant hi haurà un moment que topareu, inevitablement, amb un petit carrer de no més de 500 metres, flanquejat per un centre d'ensenyament. De ben segur que en reconeixereu el nom, es tracta del carrer de Torà.

Certament és un carrer modest, però els qui tenim alguna relació amb Torà agraïm aquest detall per part de la Capital.

Jordi i Montse Mases Coberó

*Al servei de la comarca
des de 1895*
Telèf. 938698019
Floristeria 938680301

ah

AGRIPLANT HUGUET
SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA
a l'Algarruda a Jorba s/n
08260 CALAF Telèfon 699 63 35 20

Torà
Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà
Tel. 973 47 34 10
Fax 973 47 38 15
E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

LA NOSTRA SENYERA

No us podeu imaginar quina impressió més agradable em va produir veure en un país llunyà la nostra senyera.

M'explicaré: fent un viatge per terres del nord d'Europa, concretament a Dinamarca i Escandinàvia, vaig veure un regitzell de coses molt interessants. Però el que més em va colpir fou que en la ciutat de Bergen (Noruega), segona ciutat del país, i a una plaça molt gran on hi havia un monumental mercat, en una parada de peix bastant gran onejava una senyera catalana que es veia de bon tros lluny. No cal dir que

aquest punt de venda era d'un català, que a més es deia Jordi, i que tots els dependents eren originaris de Catalunya.

Jo que em sento catalana de soca-rel vaig sentir una alegria immensa en veure que tan lluny de casa, en un món globalitzat, aquest símbol nostre hi estava present. Podeu creure que n'hi ha per emocionar-se. Només hauria faltat posar-nos a cantar "El cant de la senyera".

Dolors Brau i Bagà

TRANQUIL·LITAT SOTA EL SOL

Qui li havia de dir, al nou govern tripartit, encapçalat per José Montilla, i que ara comença la seva singladura, que no aconseguiria el ressò mediàtic madrileny que va tenir el seu antecessor, Pasqual Maragall. Ni tan sol la recuperació del líder d'ERC, Josep Lluís Carod Rovira, com a número dos del govern ha aixecat les passions que temps enrere despertava a Madrid el simple fet d'anomenar-lo.

I el PP? Que dorm aquests dies? S'hauria de veure l'Àngel Acebes criticant gairebé d'esma i amb molt poca convicció la reedició del govern tripartit a Catalunya. Ves per on, que l'home sembla emmurriat quan algun periodista li pregunta pels greus efectes que tindrà per a la unitat d'Espanya la presència dels "malignes" a la Generalitat. A Acebes ja no l'engresca una hipotètica reconquesta que podria sortir del balcó de la Generalitat. No és que s'hagi cansat de predicar al desert; és que ja és incapaç de creure-s'ho ell mateix.

I és que l'home té posat l'ull més cap a l'esquerra de la *Pell de Brau*. Concretament, mira cap a Euskadi, des d'on confia que li arribin els vots que no ha

aconseguit per molt que s'hagi dedicat a desgastar el PSOE a compte de les aventures i desventures de l'anterior tripartit. Catalunya representa pel PP un immens llac per pescar vots a la resta de l'Estat. Però, no ens enganyem, la direcció del PSOE instal·lada a Madrid, veient que allò de que "Espanya es trenca" ja no s'ho creu ni Mariano Rajoy, a hores d'ara preferiria que la plana major del PP s'entretingués amb el nou govern de Catalunya i no pas amb Euskadi.

El setge que alguns sectors -evidentment, no tots- han practicat els darrers anys contra Catalunya, els seus partits, les seves institucions i, en definitiva, contra la seva societat civil ha estat molt greu. El mal encara no està del tot curat, però pot ser que les ferides a poc a poc es vagin tancat. Però si es detecta un pas en fals a Euskadi pot dur tots els avenços a l'abisme. I la caiguda podria suposar un salt mortal al buit. El PSOE sap què s'hi juga i potser en aquests moments agrairia qualsevol distracció "mediàtica" per seguir avançant en un front on s'ha de vigilar bé el terreny que es trepitja.

Montse Oliva

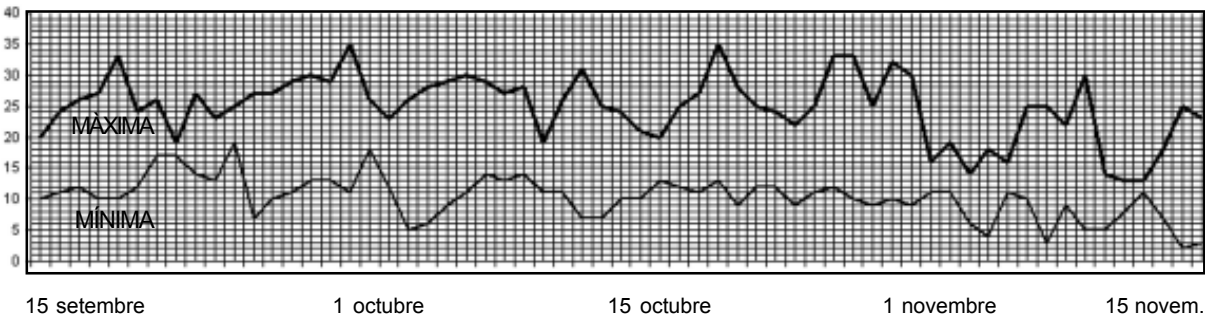
Fàbrica de làmpades - Torà
Tel. 973 468 100

**Làmpades de
tots els estils
a preus
excepcionals**

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2
tarda de 3 a 3/4 de 7
dissabte de 10 a 1

LA TEMPERATURA DE 15 A 15

TEXT: FERMÍ MANTECA
DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES

Alts i baixos de tardor

El temps propi de la tardor es caracteritza pels canvis sobtats en les temperatures. És el temps propi dels refredats, ja que igual passes calor i, de sobte, baixa de cop la temperatura i el constipat ja el tens a sobre.

Fixeu-vos, si no, en la gràfica i mireu com les màximes d'aquesta tardor semblen unes muntanyes russes amb els alts i baixos propis d'aquesta època. De totes maneres aquest any hem tingut una tardor que, en termes generals, ha estat colorosa, perquè durant tot el mes d'octubre les màximes han basculat per sobre dels 30 graus en moltes ocasions, mentre que les mínimes han estat més constants amb una davallada progressiva, però sense arribar a gelar, almenys fins al 15 de novembre que és quan hem tancat la recollida de dades.

Les pluges han estat minses i la poca aigua que ha caigut ha servit únicament per aguantar la saó en els camps, però no per omplir les aigües freàtiques que alimenten les nostres fonts.

Esperem que la sequera se superi durant l'hivern, cosa que agrairan els nostres camps i els nostres boscos.

LES PLUGES

Dia 23 setembre	3 litres
Dia 24 setembre	17 litres
Dia 12 d'octubre	5 litres
Dia 19 d'octubre	2 litres
Dia 24 d'octubre	7 litres

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

FUSTERIA

BACARDIT

DE CALAF, S.L.

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

SOPA DE LLETRES

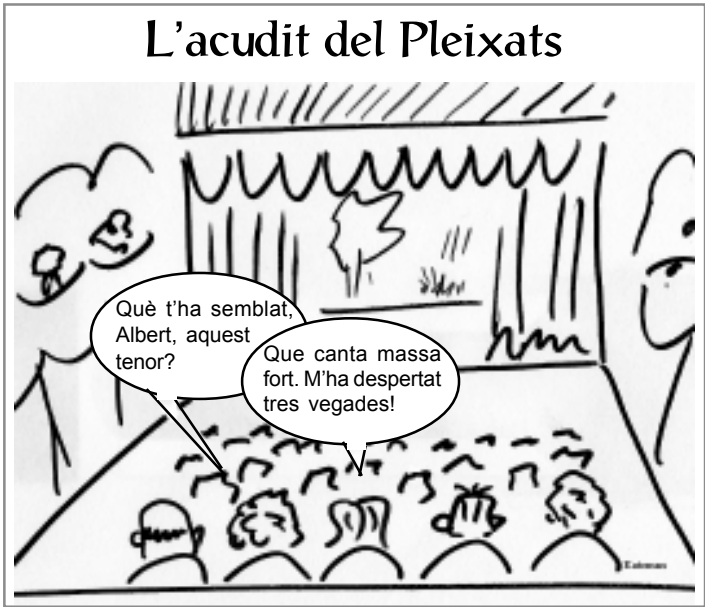
ANTÒNIA BALAGUÉ

D	E	C	D	V	E	J	P	A	S	T	O	R	E	T	E	L	S	R
U	C	S	P	L	O	T	E	F	A	N	C	A	S	G	A	N	L	A
R	E	N	T	S	A	T	S	T	S	X	C	P	R	E	G	A	X	T
S	D	E	S	S	E	N	O	T	O	C	U	O	A	C	N	I	C	F
R	C	A	D	C	A	R	J	N	S	F	D	F	R	G	D	A	D	E
T	A	N	T	I	O	C	I	M	P	A	E	D	E	I	M	E	N	T
S	Q	U	E	I	D	H	J	B	R	A	H	L	P	E	L	V	B	J
O	N	D	C	O	S	G	T	E	M	O	L	T	L	I	L	A	D	E
V	I	L	B	R	U	R	E	S	S	O	V	I	N	T	R	L	R	S
E	E	T	D	V	N	I	J	O	E	U	T	A	C	P	M	A	I	A
M	L	A	L	Ç	O	D	A	P	E	I	S	E	C	N	S	P	M	E
S	E	T	C	C	F	A	N	M	D	E	A	L	O	Q	U	A	N	G
O	S	Q	A	I	R	A	M	C	E	N	Y	S	C	P	H	O	G	E
S	P	E	G	E	S	T	C	A	G	L	R	A	F	E	S	C	D	E
B	O	L	A	P	R	E	J	G	I	N	J	A	G	O	T	A	C	O
S	T	A	N	D	A	I	X	O	V	B	N	O	P	R	E	C	G	V
O	L	E	E	X	F	G	L	L	S	X	V	O	R	S	Z	Q	U	E
T	N	E	R	I	M	F	R	E	N	T	A	D	O	R	A	I	N	C
I	A	L	S	X	C	A	M	I	S	F	J	T	A	T	S	G	E	S
V	T	I	R	E	R	A	S	A	T	L	A	B	T	R	E	U	E	N

Comencem a buscar les figuretes per fer el pessebre. A veure si en sabeu trobar deu...

REFRANYS:

*El vi de Cellers fa caure el pagès,
el de Calonge fa dormir la monja,
el d'Ivorra fa ballar la sogra
i el de Nadal no fa ni bé ni mal.*

SOLUCIONS

ENDEVINALLA:
La lletra A

SOPA DE LLETRES:
Josep, Maria, Jesús, caganer, àngel, pastoret, rentadora, Melior, Gaspar i Baltasar

ENDEVINALLA

Sóc en la mar i en la terra,
en la muntanya i la plana,
en la guerra i en la pau
i en la terra catalana.

ACUDIT

Un pagès pasturava el ramat, un dia de molta calor, quan allà mateix para un helicòpter. El conviden a pujar i l'home, bocabadat, accepta d'anar-hi a fer un tomb.

Quan ja s'havien enlairat, el pagès encara suava més que abans i diu:

-Mestre, qui l'ha inventada aquesta màquina?

-Els francesos.

-Ah, per això. A qui se li acut, amb aquesta calor, de fotre el ventilador a fora!?

Farmàcia
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220
TORÀ (Lleida)

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I PER
A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:
JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

PEIX FRESC / CONGELAT

PLAÇA DEL VALL, 10
25750 TORÀ LLEIDA
TEL. 473481

VILAMAR, S.C.R. - NIF. G-25362427

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

T Hostal - Bar
TRÈBOL

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)

PINTURA
I DECORACIÓ
TÀPIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

TRIPARTIT RETURNS

Esperant les eleccions municipals, que és la millor telenovel·la després del govern catalanista, d'esquerres, verd, poligàmic i alternatiu que ens ve a sobre, us he de confessar que encara em trobo en estat de xoc després de les eleccions al Parlament.

L'amic Mas, afamat de poder, va cruspir-se tots els vots que va poder a les demarcacions de Lleida, Tarragona, Girona i Barcelona. En un acte d'egoisme democràtic, va deixar sense paraules, ni escons, al sempre loquaç Montilla. I és clar, quan els tres partits d'esquerres van posar-se d'acord per fer el Pacte Nacional per al Progrés, als defensors de la pàtria els va faltar temps per reclamar a Zapatero que posés ordre. És que té raó Convergència, què s'han cregut aquests del PSC de decidir el govern català a Catalunya, sense fer cas del *Gran Hermano*

PSOE. Els qui s'havien passat vint-i-tres anys amb el discurs del sucursalisme ara reclamaven que fos Madrid qui dictés la política catalana! Si això no us deixa sense alè, espereu-vos a veure Montilla dirigint la política lingüística.

I és que, amics, la situació del país és insostenible. No pot ser que després de treure 11 escons

més que el segon, el gran Artur es quedi a l'oposició quatre anys més, amb el fred que hi fa. Sort que Duran Lleida tampoc no tindrà massa feina (de ministre, s'entén) i tots dos podran passar-se quatre anys més veient el DVD del David Madí, que s'ha revelat com el millor director de campanya del Tripartit.

És per això que, des d'aquí, em permeto fer algun suggeriment al govern municipal del nostre

poble. Com que a l'Artur Mas li han fet *Mobbing*, i aquí tenim camps de blat urbanitzables al mig de Torà, potser dinamitzaríem l'economia municipal si fèssim pisos de protecció oficial per tots els *consellenciables* convergents. També caldria donar-li un càrrec honorífic al senyor Mas, com a adjunt a l'alcaldeessa-presidenta. I David Madí com a cap de premsa i elaborador d'enquestes, que

d'això en sap molt. Mentrestant, preneu seient davant de la tele, que el nou Govern d'Entesa ja surt del forn. Perquè si no en tenim prou amb en Saura aplicant l'ordre, ara veurem al Carod de *florero* i el *presideng* Montilla ben callat.

Que Pompeu Fabra ens ajudi. Bones *nochs* i bona sort.

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

CIMENTS - RAJOLES
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Crells

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

BROKER FONTANET S.L.

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE EMPRESARIAL
JURÍDICA I INMOBILIÀRIA

Avgda. de la Generalitat, 3
25200 MOLLELLA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

•
Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUÍ
tel. 973 66 05 04 • fax. 973 66 05 04

•
Passatge Caputxins, 1, 1r. 1a.
43002 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

Des d'aquest balcó obert, esperem la col·laboració d'aquelles persones que ens vulguin enviar els seus escrits literaris i els seus pensaments i records. L'equip de redacció valorarà cada un dels escrits i decidirà publicar el més adient. Moltes gràcies. Avui publiquem aquest conte infantil original d'Antònia Balagué.

LA TORRE DE VULLFORMOSA

La torre de Vullformosa, vista de lluny, és una fortalesa gran i sòlida de molts metres d'alçada. De prop, des de les planes de Tortera, crida l'atenció la seva majestat, que sembla tocar el cel.

Fa molts i molts anys, a la torre hi vivia un duc molt i molt ric. Se'l coneixia per totes les rodalies de la Segarra, el Solsonès i el Bages com un gran home de molta bondat.

Un dia de l'estiu, el duc de Vullformosa va cridar els seus tres fills i els va dir:

- Jaume, Arnau i Berenguer: Com veieu, som al juny i, ja sabeu, "al juny, la falç al puny". Aviat arribaran tots els nostres masovers amb els carros plens de blat, ordi, vaques, xais, conills, gallines, oques, ànecs i coloms. Ompliran tot el rebost amb el gra i el bestiar, i ja podrem viure tranquils el que resta de l'any. M'agradaria que, amb la vostra col·laboració, volguéssiu marxar un parell de mesos a voltar per tot Catalunya, per Castella i, si convé, fins i tot per tot el

món, i em portéssiu un regal. Vull veure fins a on arriba la vostra imaginació i el vostre gust.

Els donà una bossa de monedes d'or, una espasa, un cavall a cada un -un de blanc, un de negre i un de ros-, i els tres nois van emprendre la marxa encantats de servir el seu pare.

Dos mesos després, el dia assenyalat a les dotze del migdia, els tres germans eren davant l'església que hi ha just al costat de l'edificació de Vullformosa.

En Jaume va arribar molt carregat. Darrera el seu cavall blanc, en menava més de cinc-cents de totes les races i colors. Al seu pare li van agradar molt.

Damunt del seu cavall negre, arribà també l'Arnau, amb deu elefants magnífics, carregats amb alforges plenes de les joies més costoses del món per a la seva mare, la gran duquessa: diamants, robís, brillants, collars de perles i quadres de pedreria per adornar la torre. El duc n'havia sentit a parlar, dels elefants, però no n'havia vist mai cap. Va quedar molt impressionat amb l'ofrena del seu segon fill.

En Berenguer arribà, amb el seu cavall ros i la bossa de les monedes que li havia donat el seu pare penjada del cinturó.

-Pare, he voltat com un boig per tots els territoris i no he trobat cap regal per tu més adequat que aquest.

I allargant el braç, li lliurà una capseta quadrada no gaire grossa.

El duc, una mica nerviós, obrí la capsa i quedà molt parat en veure que no hi havia res.

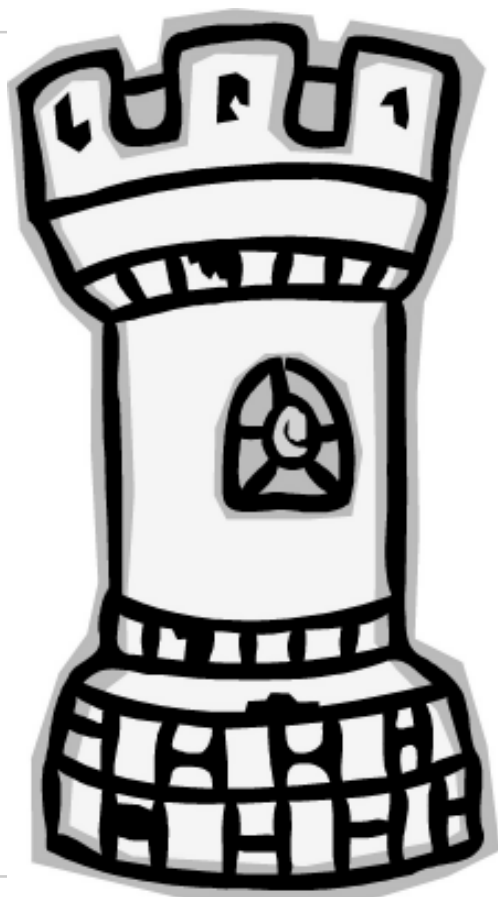
-Berenguer! Quina broma és aquesta?

-Pare, pare meu, no he trobat cap regal que fos més digne de tu que el meu amor... i... no sabia com embolicar una abraçada i un petó molt fort que he posat dins la caixeta. Té, del teu estimat fill.

Al gran duc de Vullformosa li saltaven les llàgrimes de l'emoció. Abraçà en Berenguer i li digué:

- Fill meu, és el millor regal que he rebut mai, el més senzill i el més just. Seràs un gran triomfador!

Antònia Balagué

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

Quan escrivim aquestes ratlles és la tardor, temps de bolets. Als pobles de la vall del Llobregós sempre hi ha hagut una gran tradició d'anar a buscar bolets, cuinar-los o fer-ne conserva per tal d'excel·lir els guisats que es fan durant l'any. Avui parlem de la Teresa Maria Rosich i Comas, de Cal Santo de Castellfolli, encara que actualment s'ha traslladat a viure al mas familiar de cal Quec després de convertir la casa natal en un acollidor establiment de turisme rural. La Teresa Maria explica que la seva mare Conxita, filla de la Morera de Torà, ha estat sempre la que ha cuinat i que ella no es va dedicar a la cuina fins que la mare no va poder fer-ho. Va ser sota aquest mestratge i a l'atenció que va posar a les receptes de la seva sogra, que també cuinava

molt bé, que la Teresa Maria va reeixir com a cuinera. Ella confirma que a casa els agraden molt els bolets i que la seva mare n'era una gran buscadora. Els llocs preferits eren els boscos de l'Hostal del Vent i les obagues de Cellers. La Conxita omplia el cistell de rovellons, llenegues, fredolics, moixernons... De tota manera a en Jaume, fill de la Teresa Maria, li agraden molt els ceps i els rossinyols però els ha d'anar a cercar més lluny, a l'Alt Urgell.

La seva cuina dels bolets es basa en aquests plats: rovellons a la brasa amb botifarra, conill amb llenegues, sopa de fredolics, truita de rossinyols, magre de porc amb moixernons, vedella amb bolets variats... La crema de ceps que ens presenta avui l'ha après de la Judit, promesa del seu fill.

CREMA DE CEPES

Dificultat: mínima - **Temps:** 45 minuts

Ingredients: 1 bossa de ceps filetejats (500 grams); 1/2 ceba; 1 litre de brou de pollastre; vi blanc (1 vaset petit); pebre blanc; Maizena (3 cullerades); 1/4 de crema de llet; 200 g de mantega; oli d'oliva verge.

Elaboració:

En una cassola, hi posarem l'oli, la mantega i la ceba; quan estigui enrossit hi afegirem els ceps i el vi, es cou durant 15 minuts i després es tritura tot.

En una altra cassola farem la beixamel amb la Maizena i el brou de pollastre (per 1 litre de brou, 3 cullerades de Maizena). Quan estigui fet, ho afegim a la cassola anterior junt amb la crema de llet, un polset de pebre blanc i ho deixem bullir 5 minuts.

Ho presentem en un plat soper i s'hi incorpora el formatge parmesà ratllat. Bon profit!

Frases fetes:

*Somiar truites
Fer la botifarra
Estar tocat del bolet*

JAUME VILARDOSA I ROSICH

Pl. de la Creu, 9 - 25750 TORÀ (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103

Mòbil: 656 880 762

CEREALS / LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palauet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 483 - 973 473 372
Fax. 973 473 512

L'EMOCIÓ DEL FUTBOL TORNA A SANAÜJA

Després d'anys sense futbol, des del poble torna a sentir-se, els diumenges a la tarda, aquella remor tan característica procedent de l'indret de la Mallola: els crits dels afeccionats animant l'equip local.

Anys 40

El Futbol Club Sanaüja ha iniciat la seva singladura aquesta temporada al campionat de Tercera Regional, on coincideix amb els altres equips de la Vall del Llobregós: Torà i Vilanova de l'Aguda. La nova junta està presidida per Ricard Llordés i l'equip està entrenat per Jordi Jounou, que exerceix també de jugador, i Jordi Jovell. Cal assenyalar la presència en aquest nou equip de molts jugadors que són sanaüjencs o que han establert vincles amb el poble.

Però el futbol a Sanaüja no és cosa de fa quatre dies: dos antics presidents del club, Josep M. Gatnau i Modest Vila, han rememorat alguns aspectes del que ha estat la història del futbol al nostre poble.

Anys 50

Trajectòria d'un equip amb història

Expliquen com el camp més antic era a l'indret conegut com el "Llac del Caus", darrere el cementiri. El segon camp va ser el "tros del Canriu", darrere el convent. En temps de la guerra es jugava a l'anomenat "tros del Gília" -entre l'antic quarter de la Guàrdia Civil i la granja de cal Pujolà- i després va venir el camp de "Les Cabanetes", pel qual es pagava un arrendament de 600 pessetes a l'any. Finalment, durant els anys seixanta es va produir el trasllat a l'actual camp de La Mallola.

Anys 69-70

COTO DE CAÇA INTENSIVA
ENCONILLS

RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

El Modest Vila recorda, dels seus temps de jugador com, sense presidents ni entrenadors, sovint cada jugador havia de pagar un duro per poder comprar la pilota. Els diumenges es jugava un partit amistós després de missa i a la tarda hi havia el partit oficial, en el qual l'equip visitant sempre portava l'àrbitre, que no portava l'actual equipament de color negre, sinó que anava vestit de paisà. En moments de gran "efervescència" futbolística, a Sanaüja s'havien arribat a fer dos equips.

Els dos expresidents coincideixen a assenyalar Joan Rius, de cal Miquelot (avui de 86 anys), com a millor jugador de tota la història del Sanaüja. Havia anat a reforçar altres equips més grans, com el

Guissona, i va estar a punt de fitxar per l'Espanyol, amb qui havia compartit partits d'entrenament amb el porter Martorell o jugadors com Teruel.

El futbol sanaüjenc també ha rebut visitants il·lustres, com l'exblaugrana Fuster, o quan, essent president Modest Vila, van venir a jugar els veterans de l'Espanyol.

La màxima fita esportiva del club fou aconseguir l'ascens -durant la temporada 84-85 i durant la presidència de Josep M. Gatnau- a la categoria de Segona Regional.

Cal celebrar, doncs, el retorn de les tardes de diumenge al camp d'esports de la Mallola, tot desitjant-li a l'equip una temporada plena d'èxits.

Anys 80

En moments de gran "efervescència" futbolística, a Sanaüja s'havien arribat a fer dos equips

Anys 90

Equip actual

ENDURO A LA MOLSOSA

El passat diumenge dia 12 de novembre es va disputar a la Molsosa la quinzena edició del tram d'Enduro organitzada per *Amics Moto Valls de Torroella* (AMVT)

Hi varen prendre part un total de 64 competidors en un circuit de 8 km format per camí forestal i, en sector tipus crono, per camps. Hi hagué entrenaments lliures de 45 minuts amb dues tandes de cronometrats. Segons el temps de cada pilot es feia una classificació *scratch* per confeccionar l'ordre de sortida.

El guanyador absolut fou Jordi Farrés (AMVT) amb un temps de 5.08.42. La prova es disputava en sis categories: Sènior 125, Sènior Superior, Sènior 4T., Júnior 125, Júnior Superior i Júnior 4T.

El temps emboirat va fer que es mantingués la pista en bon estat d'humitat i evità la pols excessiva. Durant tot el matí hi

hagué una important assistència de públic així com una nombrosa presència de voluntaris i col·laboradors. *Ferran Miquel*

FOTO: ROSA VILA

EL CAMPIONAT DE CATALUNYA DE RAL·LIS TORNA AL LLOBREGÓS

FOTO: JULIA ARPA

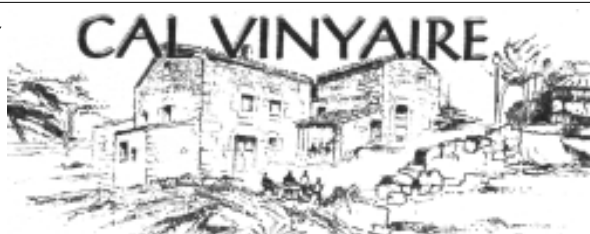
La 46a edició del ral·li *2000 Viratges*, celebrada el 18 de novembre, va posar fi al campionat de Catalunya de ral·lis d'asfalt. La prova puntuava també per a les copes de promoció com el *Volant RACC*, *Desafio Peugeot 2006* i el *RACC Hyundai*.

El recorregut acumulava un total de 85 quilòmetres cronometrats. Dues d'aquestes especials cronometrades s'han efectuat al Llobregós: el tram Hostal Nou-Torà i el d'Aleny, mentre que Calaf ha acollit un parc d'assistència.

El *2000 Viratges* és la prova automobilística més veterana de l'Estat espanyol i es calcula que varis milers d'espectadors van seguir la competició en directe. *Redacció*

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.

Un tranquil
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)

Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322 www.calvinaire.turismerural.com

JOLONCH MATILLAS, C.B.
CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL
TORÀ

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

enguixats i decoració

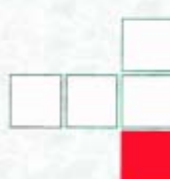
FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

- * cornises
- * plafons
- * batacons i sostres desmuntables

c/. Baix, 17, 2n. • 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 • Tel. Mòbil 617 283 849

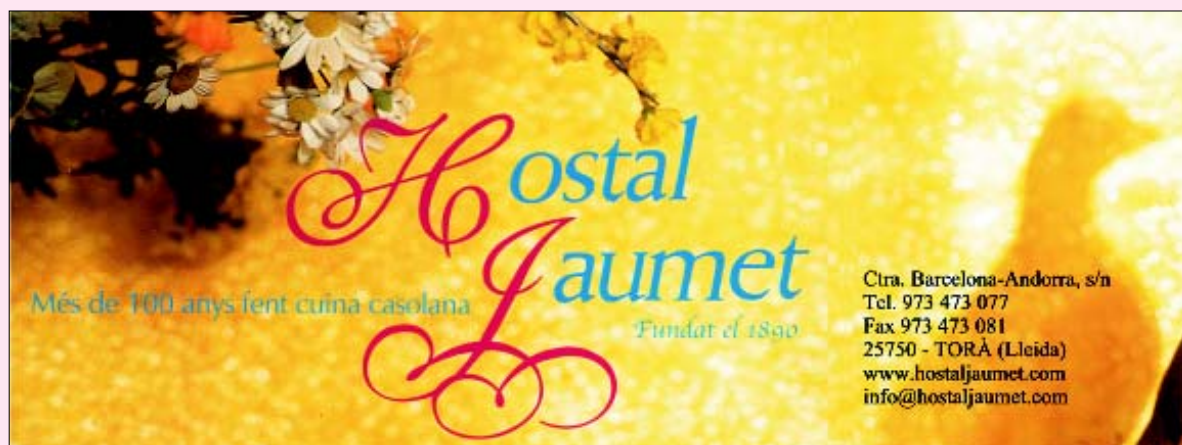

VILAMÚ^{SA}

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES., MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA, PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
 Telf. 973 473 077
 Fax 973 473 081
 25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ
Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

TALLER TORANÈS

ANTONI FERRER

REPARACIÓ GENERAL
 GRUA PERMANENT

Castrol

Taller TORANÈS
 J.A. FERRER

REPARACIÓ GENERAL
 SERVEI DE GRUA PERMANENT
 SERVEI DE TAXI
 Ctra. Seu d'Urgell
 25750 Torà (Lleida)

Telf. 973 473 080 Mòbil 607559909